

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND OHIO 44103
Vol. LXXI Gegužė - May 8, 1986 Nr.19

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Černobyl katastrofa

Ir naudinga istorija Vakaruose

Vytautas Meškauskas

Tvarka turi būti. Jei kas nors nepaprasto atsitinka, pirmiausiai apie tai turi sužinoti vyriausybė, kuri praneša, ką reikia žinoti, savo pavaldiniams ir užsieniui.

Taip galvojant, galima lengvai įsivaizduoti Gorbačiovo ir kompanijos pasipiktinimą kilusia isterija Vakaruose, po katastrofos Ukrainos Černobyl atominėje jėgainėje. Valdžia mieliausiai būtų ją visai nutylėjusi, jei Švedijoje ir kitur nebūtų nepaprastai pakilusi atmosferos radiacija, kuriai turėjo būti kokia nors priežastis.

Spėjama, kad pati katastrofa galėjo įvykti gal jau trečiadienį, ar bent tikrai penktadienį, tačiau sovietai apie tai prasitarė trumpu 44 žodžių komunikatu tik sekančią pirmadienį. Žinia, kitu koku atveju galima būtų aiškinti, kad tai jų vidaus reikalas. Bet ši kartą padidėjusi radiacija sudarė grėsmę ne tik Sovietijos respublikoms, jų tarpe ir Lietuvai, bet ir užsieniui. Atseit, elementarinis mandagumas - jau nekalbant apie tarptautinį išipareigojimą atitinkama sutartimi - reikalavo apie tai informuoti kaimynus.

Savaime aišku, kad tokioje situacijoje Vakarų spaudoje ir TV kilo spėliojimų banga, kuri laiks nuo laiko pasiekė isterijos proporciją. Galima įsivaizduoti kaip tuo pasipiktino Kremlius, kuris kitais atvejais tos pačios medijos palinkimą į sensacinumą mielai išnaudoja savo propagandai.

Po kelių dienų, kai Vakarų pasaulis jau įsitikino, kad turima reikalo su visai rimta katastrofa su toli einančiom pasėkom, sovietai vis dar buvo labai šykštūs su bet kokiomis informacijomis. Jie tik teigė, kad viskas yra valdžios kontrolėje, o visi pranešimai apie katastrofą yra tik buržuazijos medijos prsimanymai ir šmeižtai. Sovietų spaudoje net pasirodė žinių apie nelaimingus atominius įvykius Vakaruose!...

Jau po pačio pirmo pranešimo TASS paskelbė ilgą straipsnį apie nelaimę Three Miles Island jėgainėje Pennsylvanijoje. Ir vėliau kiekvieną trumpą pranešimą apie katastrofą Ukrainoje lydėjo aiškinimai apie Vakarų nesugebėjimą susitvar-

kyti su radiacija iš atominių jėgainių atmatų!

Visa tai dar daugiau sustiprino išpūdį, kad sovietai nė žodžiu nebūtų prasitarę apie savo nelaimę, jei tik galėtų ją nutylėti. Juk ir apie Korėjos lėktuvo nušovimą jie pranešė tik po šešių dienų po to įvykio, per tą laiką aiškindami, kad lėktuvas buvo pasiūstas su špionažo uždaviniu.

Mums toks sovietų elgesys nesudaro staigmenos. Visi, kurie bent kelis mėnesius pagyveno sovietų 'rojuje', nebesistebi, tačiau milijonams europiečių ir amerikiečių visa ta istorija turėtų būti reikalingas priminimas su kuo jie turi reikalo. ...

Katastrofa ne tik paryškino sovietų santvarką, bet ir padarė jai materialinio nuostolio. Naftos kainoms pradėjus kristi Sovietų Sąjungai, kuri yra didžiausia jos eksportininkė, jau 1985 metais turėjo 2 bilijonų prekybos su kapitalistiniais kraštais deficitą. Šiais metais deficitas sieks 7 bilijonus. Tai nėra daug JAV maštabu, bet reikia atsiminti, kad nafta sudaro 80% viso sovietų eksporto apimtį. Už tat, norėdami išgyti taip reikalingų dolerių, sovietai bus priversti parduoti kiek galima daugiau naftos, kas labai padidina jų atominėms jė-

(Nukelta į 2 psl.)

Vytautas Abraitis sukaktuvininkas

70 metų amžiaus sukakties proga

Jurgis Janušaitis

Gražu ir prasminga prisiminti įvairių sukačių progomis žmones, kurie visą savo gyvenimą pašvenčia ne vien tik savo asmeniesiems poreikiams, bet nuširdžiai dirba savo tautos ir tėvynės gerovei ir šviesesnei jos atečiai.

Tokių žmonių tarpe, kaip šviesus pavyzdys, iškyla aktyvus visuomenininkas, tautinės minties ugdytojas ir puoselėtojas, daugelio organizacijų aktyvus veikėjas Vytautas Abraitis, š. m. gegužės mėn. 3 d. atšventęs savo amžiaus 70 metų sukaktį.

Šia reta proga tad pasižvalgykime šio tauraus lietuvių gyvenimo vingiuose.

Vytautas gimė 1916 metais gegužės mėn. 3 d., Amerikoje, New Yorko mieste.

Jo tėveliai, anksčiau atvykę Amerikon, kiek sutalpę pinigų, 1921 m. grįžta į Lietuvą ir drauge parsiveža mažąjį Vytuką, vos penkerių metų.

Tėvas, ūkininko sūnus, pamilęs žemės ūkį, prie Marijampolės įsigyja žemės plotą, pastato gražius trobėjus ir sėkmingai ūkininkauja.

Čia mažasis Vytukas lanko pradžios mokyklą, ją baigia 1926 m. Tais pačiais metais įstoja į Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją, kurią baigia 1934 metais, gaudamas brandos atestatą.

Sukaktuvininkas Vytautas Abraitis ALT S-gos pirmininkavimo metu 1964 m.

Dar būdamas gimnazijoje, 5 klasėje, pradėjo dirbti po pamokų pas vieną Marijampolėje praktikuojantį advokatą. Dirbdamas jo

įstaigoje per ketveris metus Vytautas susipažįsta su teisės nuostatais, įstatymais ir jam tas darbas tampa įdomus. Greičiausia dėl to, baigęs gimnaziją, stoja į Vytauto Didžiojo universiteto Teisių fakultetą ir pasirenka teisių mokslo studijas. Jas sėkmingai baigia 1939 m., parašęs diplominį darbą "Borstal'is — jaunųjų nusikaltėlių kalimo sistema", gaudamas diplomuoto teisininko vardą.

Vytautas Abraitis pasižymi darbštumu. Veltui neleidžia laiko. Bando studijų metais pelnyti ir sau duoną. Dirba Taupomųjų Valstybės kasų sekretorium ir trumpą laiką Kauno Valstybės Teatro sekretoriaus pareigose.

Vytauto Abraičio gabumais susidomi tuometinis Visuomeninio Darbo Valdybos generalinis sekretorius prof. I. Tamošaitis ir pasiūlo jam vykti Berlynan studijuoti politinių mokslų "Hochschule fuer Politik".

(Nukelta į 9 psl.)

Tabor Farm, Mich., pas Juozą Bachuną 1948 m. įvykusiame pasitarime Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos steigimo reikalu. Iš kairės: Tautininkų Centro pirm. V. Abraitis, Amerikos Lietuvių Misijos pirm. adv. A. Olis, šeimininkas J. Bachunas ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos pirm. inž. P. Žiūris.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Reagano sutemos? - Stockmano atidengimų šviesoje.

- Pabėgėlis pabėgo...

JAV prezidento pareigos yra sunkiausios pasaulyje. Kiekvienas jo žingsnis yra sekamas, tarytum su juo būtų susijęs pasaulio likimas. Jis neturi jokios teisės į privatumą. Jis, be to, yra laikomas atsakingu už savo pareigūnų veiksmus. Jei kas iš jų nusikalsta ar kitaip 'palsysta', jis (prezidentas) turi įrodyti, kad su tuo veiksmu nieko bendro neturėjo. Bet ir tuo atveju ant jo, prezidento, krinta atsakomybė už to pareigūno pasirinkimą, arba nepakankamą priežiūrą.

Prezidentui Reaganui iki šiol sekė laimingai apeiti jo pareigas tykojančias pinkles. Net gavo 'teflono' prezidento vardą. Nei vienas kaltinimas, nei viena klaida iki šiol prie jo 'nepridegė', kaip prie teflonu išteptos keptuvės. Gali sakyti, kad ji lydėjo logiškai neišaiškinama laimė.

Šiuo metu, tačiau, virš prezidentūros renkasi nauji debesų būriai. Iš dalies gerai - kai jų daug, nei vienas paskiras neatrodo per tamsus. Pažiūrėkime į juos iš arčiau.

Jei prezidento sprendimas bombarduoti Libiją ir buvo teisingas tuo momentu, ar galima tą patį pasakyti apie visą JAV politiką Vid. Rytuose, privedusią prie taip susiklosčiusios padėties?

Erdvėlaivio Challenger katastrofos aiškinimasis privedė prie atidengimo išeikvojimų ir nepakankamos priežiūros NASAoje.

Prieš metus dar buvęs Baltųjų Rūmų štabo v-ko pavaduotojas Michael K. Deaver jau suspėjo uždirbti milijonus dolerių iš privačių firmų ir užsienio valstybių (Kanos, Saudi Arabijos ir kitų) už savo įtakos jų naudai pardavinėjimą. Tiesa, tuo jau

Amerikos sąjungininkai Europoje: "Nėra ko jaudintis. Kadhafi kaitina puodą tik iš kito šono..."

nuo seno verčiasi visa eilė buvusių politikų ir administracijos aukštų pareigūnų. Jiems labai praverčia, nekalbanti kalbant, vyriausybės tarnyboje surinktos žinios, patyrimas ir pažintys. Pav. Prezidento kelionėms naudojami lėktuvai jau paseno. Dėl jų pakeitimo varžosi Boeing ir McDonnell Douglas firmos. Pirmoji jau pereitų metų spalio mėn. pasamdė Deaver'į padidinti pardavimus už pradinę 350,000 dol. sumą. Deaveris tarp kitko ir pataria, kaip įrengti tuos lėktuvus, kad prezidentui patiktų ir, aiškina pikti liežuviai, kaip suderinti jų vidaus įrengimo spalvas su Nancy Reagan skoniu. Užsakymo vertė - 820 milijonų dolerių.

Ilgiausiai nedydinti dėme gali palikti ilgalaikio biudžeto sudarymo direktoriaus David A. Stockman rebeliecijos, ką tik pasirodžiusioje jo knygoje: THE TRIUMPH OF POLITICS - Why the Reagan Revolution Failed. Apie ją čia truputį plačiau.

Kaip žinia, Reagano 'revoliucija' siekė sulaukyti Jungtinių Amerikos Valstybių slinkimą į piliečių labdaros instituciją, kur jie būtų aprūpinti nuo lopšio iki grabo. Jei sumažinti mokesčius - pasilikę žmonių kišenėse ar bankuose pinigai atkutintų ūkinį gyvenimą ir duotų pragyvenimo galimybes milijonams žmonių, kuriems nereikės labdaros iš valstybės.

Tokia buvo idėja. Tačiau praktikoje pasirodė, kad didžiausios išlaidų pozicijos - Social Security, Medicare, valdžios pensijų ir kitų smulkesnių valstybės pašalpų išlaidų, kurios kas metai didėja 12%, politiškai negalima sumažinti. Per daug rinkėjų jomis naudojasi, kad be jų pritarimo galima būtų laimėti sekančius rinkimus. Kartu tarptautinė padėtis reikalavo sustiprinti atsiginklavimą, kas irgi pareikalavo papildomų išlaidų. To-

kiu būdu revoliucija galėjo pasiekti tik viena puse - mokesčių sumažinimu. Pradžioje buvo dar tikėtasi, kad padidėjusi ūkinė apyvarta atneš daugiau pajamų išdui, nors ir sumažintais mokesčiais, tačiau praktiškai ūkis taip greitai nesiplėtė kaip buvo manyta - per Reagano valdymo pirmus 5 metus prieauglio vidurkis sukosi tik apie 2.3%.

Stockmanas labai greitai tai suprato: jei negalima sumažinti išlaidų, reikia padidinti pajamas. Priešingu atveju biudžeto deficitas - gyvenimas skolon - anksčiau ar vėliau atves prie ūkinės katastrofos. Tačiau nei jis, nei kiti aukšti pareigūnai, nors susidariusią padėtį irgi suprato, savanaudiškais sumetimais nenorėjo to tiesiai pasakyti prezidentui, kuris pats nesusidarė aiškaus vaizdo - 'vaikščiojo ratu', anot Stockmano.

Tačiau Stockmanas, kuris pradžioje norėjo būti kunigu, bet išėjo į kongresmanus, už savo knygą uždirbo 2.4 milijonus dolerių ir porą savičių rodėsi per visas televizijos programas, savo atidengimais nepadarė labai didelio įspūdžio. Iš dalies dėl to, kad deficito problema ir grėsmė, nors jau seniai žinoma, iki šiol dar praktiškai nepasireiškė. Atvirkščiai, galima teigti, kad deficitas padėjo sumažinti infliaciją ir nuosimčius. Daug kas teisinga dabartinę administraciją tuo, kad neturėdama kito kelio, ji - neleidama pakelti mokesčių - verčia kongresą jei nesumažinti išlaidų, tai bent jas dalinti labai taupiai. Taip darant tačiau turėjo būti sumažintos ir išlaidos krašto apsaugos reikalams - aiškina dabar Stockmanas - daugiau negu tarptautinė padėtis leidžia.

Jei valstybė savo biudžeto deficitą nepadengia spausdindama naujus banknotus, kas reiškia infliaciją, ji turi

■ Iš kitos pusės

Adolfas Damušis balandžio 16-18 d.d. DRAUGE, puldamas N. VILTYJE pasirodžiusi straipsnį apie 'kanikinio vainikų troškimą', iškelia krikščionių demokratų demokratiškumą. Vienoje vietoje jis taip rašo:

"1926 m. liaudininkai ir socialdemokratai, laimėję septyniais atstovais daugiau negu krikščionys demokratai, nesuprato krik. dem. (St. seime) pradėtos patriotinių grupių koalicinio bendravimo tradicijos svarbos. Jie į koaliciją pakvietė mažumų atstovus, kuriems ne tiek rūpėjo Lietuvos valstybingumo stiprinimas, kiek noras kuo daugiau privilegijų laimėti savo grupėms. Tos jų pertempotos pastangos ir tapo pretekstu nelemtam gruodžio 17 d. perversmui."

Na, gruodžio 17 dieną tas perversmas krikščionims demokratams neatrodė 'nelemtas'. Toks jis pasidarė tik juos išstūmus iš valdžios. Bet tai tarp kitko. Čia apsiribokim tik prie citatoje išaiškėjusio demokratijos supratimo. Seimas nerenkamas tam, kad jame būtų sudaryta 'patriotinių' grupių koalicija su krikdemiais priešakyje. Jis renkamas tam, kad išreikštų tautos valią. Teisėtai išrinkti tautinių mažumų atstovai turi teisę dalyvauti ir seimo sudarytoje valdžioje. Partijos ir vyriausybę veržiasi ne tam, kad pasiaukotų, bet turėtų naudos.

Kodėl liaudininkai nekvieta krikdemių, bet nusileido mažumų 'pertemptom pastangom'? Atsakymą galime rasti R. Skipičio atsiminimuose. Jam prezidentas dr. K. Griunius taip aiškines:

"...ir taip bus padaryta. Tik reikia dar keletą mėnesių palaukti. Reikia, kad seimas primtų biudžetą. Krikdemiai, būdami valdžioje, per daug išsiplėtė. Norime įstatyti juos į jiems priklausomas vėžes. Valstybės biudžete reikia apkarpyti pozicijas katalikiškom mokykloms ir klebonijoms. Manau, kad ne vėliau kovo mėnesio jau galėsime suėiti į koaliciją su praktiškesniu krikščioniškuoju bloku."

Kitaip sakant, privilegijomis vieniems norėta atimti anksčiau kitų išsikovotas privilegijas. Ar tai ne normalus parlamentarinis manevras? Be to, reikia atsiminti, kad krikdemiai valdė karo stovio ir Ypatingų Valstybės Įstatų, kurie iš esmės nėra demokratiški, pagalba. Pagal juos, jie ir Smetoną uždarė į kalėjimą už Voldemaro, kuris buvo ištremtas, straipsnį VAIRE. Ar tai ne precedentas triumfalinei Masionio kelionei per klebonijas į tėviškę? (vm)

skolintis. Stockmanas teisinį skaičiavo, kad valstybės, skolindama pinigų sau, nepalieka jų kitiems reikalams - ūkiniam augimui - ir tuo pačiu ... pakelia nuosimčius už paskolas, nes dėl jų varžosi daug prašytojų. JAV iki šiol tačiau išgelbėjo užsienio kapitalai. Kadangi JAV-se nuosimčiai buvo aukšti, užsieniečiai juos investavo į JAV paskolas lakštus. Vien japonai pereiniais metais jų pirkė už 60 milijonų dol., tuo pačiu keldami dolerio vertę. Kai dolerio vertė pradėjo kristi - kai kas sako: per greitai - užsieniečių investicijos JAV pradėjo mažėti. Bet Reagano laimė neapleido - staiga kritusios naftos kainos sumažino infliaciją ir tokiu būdu, kad ir mažesni nuosimčiai dar ir toliau palieka atraktyvūs užsieniečiams. Svarbiausia, kaip parodė biržos veikla, pasitikėjimas JAV ūkine padėtimi nesumažėjo, bet padidėjo, kas duoda dar laiko vienaip ar kitaip sumažinti neigiamą deficitą įtaką.

...

Prieš porą mėnesių be žinios dingęs Radio Liberty Muenchene aukštas pareigūnas Oleg A. Tumanov balandžio 28 d. pasirodė Maskvoje. Tumanovas, 42 m. amžiaus, iš Sovietijos į Vakarus

pabėgo 1965 metais. Spaudos konferencijoje jis pareiškė, kad paskutinius 21 metus gyvenęs siaube ir paneigė gandus, kad buvęs sovietų pagrobtas ir gražintas. Į kai kuriuos klausimus jis neatsakė, paaiškindamas: 'Jūs turite teisę klausyti, o aš turiu teisę neatsakyti'. Per konferenciją jis labai jaudinosi.

Pabėgimo metu jis tarnavo sovietų laivynė. Jo laivui esant Viduržemio jūroje, jis išsoko ir nuplaukė 6 mylias į Libijos krantą, kur pasiprašė egzilo. Grįžimo - ar pagrobimo - metu š.m. vasario 25 d. jis ėjo vyr. Radio Liberty redaktoriaus pareigas.

Tumanov, tarp kitko, apkaltino N.Y. Times korespondentą Maskvoje Serge Schmemann bendradarbiavimu su Radio Liberty, ką tas paneigė. Tik jo jau tas paneigė. Tik jo jau mišrė tėvas, Šv. Vladimiro stačiatikių teologijos seminarijos dekanas Crestwood, N.Y., iš tikro turėjo savo valandėlę Radio Liberty programoje.

Černobyl katastrofa...

(Atkelta iš 1 psl.)

gainėmis gaunamos elektros energijos vertę. Tos jėgainės pateikia apie 15% viso sovietams reikalingo energijos kiekio. Už tat ilgesnė pertrauka Černobyl jėgainės gamyboje, jau nekalbant apie nuostolius žmonėms ir aplinkai, bus jaučiama 'skyklė' sovietų ekonomijoje.

Katastrofa taip pat pakens sovietų atominės pramonės eksportui. Vien Kuboje yra keturios, panašios į Černobyl, atominės jėgainės. Pasitikėjimas jomis, kaip ir visa sovietų technologija, turėtų sumažėti.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Gėlės Motinai!

Ateinančio sekmadienio duris atidarys nepalaujamai skubas laikas su - jau tradicine - puokšte įvairiaspalvių žiedų MOTINAI. Praeis jis pro eilę pakopų -- nuo jaunų motinų, su nuostaba žiūrėjančių į savo pirmagimį kūdikį, iki žilos senutėlės, jau atleidžiančios, nostalgika meile stebinčios naujų kartų audžiamos juostos gijas ir raštus.

Tą vieną dieną, skirtą Motinai, valandėlei sustojame, kad pamatyti, išvelgtume tai, ką per metus mes primate už tikrą, neklausdami ir nedaug ką duodami atgal. Nebent -- jei žinome jau praradimo jausmą ...

O Motina kiekvieną dieną kaleidoskopiškai gi švyti mūsų gyvenime! Ir niekas kitas neturi tiek daug rolių, tiek daug įtakos kaip Ji, tuo pačiu metu lengvai ir veik nepastebimai išsilydinti pilna širdimi, atvira ranka, beveik be jokių reikalavimų. Tai tyli tavo Motina ir mana ...

Kai žvelgiame plačiau - simbolinės Motinos-Tėvynės plotmėje - ir mūsų istorinė Motina, savo paprastu tiesumu ir tvirtumu, išlieka tarytum kelrodžiu tautos kelyje. Tautosakoje, ir dar tebesančiuose, vis gyvuose prisiminimuose, Ji ryžto ir taurumo pavyzdys!

TAI GELĖS VAKAR DIENOS MOTINAI!

Ką pasakysim savo jaunai šių dienų Motinai, nešančiai tėvynės žibintą, josios beveik nepažinus?!? Taip lengva būtų išvardinti nesėkmes visas, ir negailestingai laiko statomas kliūtis sudėti prie jos kojų, siekiant išlaikyti gyvą tautos židinį svetur. O tačiau, kai iš arčiau žvelgi, tiek daug yra kuo džiaugtis! Tiek daug jaunų širdžių ir rankų jungiasi į grandį besitęsiančios kovos už žmogaus ir Tėvynės laisvę! Tiek daug yra tylaus ryžto ir nuostabios vilties!

Ir viso to fone nejučiomis ryškėja šiandienės, jau modernios Motinos veidas, sugebėjusios suderinti gyvenamosios dienos reikalavimus ir praėjusiosios įpareigojimus. Technologijos pažanga

ir besikeičiančios sąlygos įstatė Ją į naujus rėmus, bet nepalengvino atsakomybės ir pareigos naštos Jai. Ir lietuviškos Motinos charakteris, deimantu žymėtas istorijoje, neprarado savo švytėjimo nė šiandien, susiduriant su ne mažiau svarbiais gyvenimo iššūkiais.

Tad su tokia pat pagarba ir meile tebūna skirtos šios dienos GELĖS IR MŪSŲ MOTINAI ISEIVIJOJE, kantriai ir ištvermingai tęsiančiai gentkarčių palikimo giją -- ir jaunai motinai dainuojančiai lietuvišką lopšinę, mokytojai perduodančiai lietuviškojo žodžio žaismingumą-kraitį, veikėjai ir vadovai atveriančiai mūsų kultūros lobio skrynias, profesiniai - įrodančiai neribotą pajėgumą, kaip ir tautiniai - besąlyginį išsipareigojimą.

Tiek daug tų pavyzdžių, ne viena žvakutė degančių tamsoje! Tebūnie mūsų pagarba ir parama tai TYLIAI MOTINAI ne vien tik specialia proga, bet kiekvieno dieno! Kol bus gyva sąmoninga ir mylinti LIETUVĖ MOTINA, tamsa negalės apgaubti nė mūsų Tėvynės Lietuvos! (d)

PETRONĖLĖ ORINTAITĖ

MAMYTE MANO!

Pavasario želmens gaivus žaltumas
dvelkia mum gyvenimu ir -- saulėm žydi!
Vargšo lūšnoj ar didžturčio rūme
-- visiem vienodai mylima mamytė!

O mėnuo gegužinis -- sodų sužaliavimas,
gyvybė keliai ir gema vis iš naujo.
Ir tavo džiaugsmas -- saldžios skausmo ašaros:
pagimdai kūdikį per sopulį ir kraują...

Sužels spalvingos dirvos ir velėnų varsnos,
sultingu derliumi vaisinas vasarojai,
ir javo daigas, ir žolelės žiedas --
gyvybės jaunu pumpuru atsidėkoja...

Kaip debesys juodi, mūs darganotos dienos
su sielvartų raudom nuplaukia, nusruvena,
o tu -- šventa gėlė, auksinio gemalo puriena,
brangiausia žemės lobių dovana,
Mamytė mano!

SUSITIKIMAS SU JAV LB VADOVYBE

Antanas Juodvalkis

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba yra išsibarščiusi po visą Amerikos kraštą. Tai pirmas atvejis, kai buvo nebojama nuotolių, o renkami asmenys nežiūrint jų gyvenamųjų vietų -- nuo Atlanto iki Pacifiko, nuo Michigano iki Floridos. Toks krašto valdybos išmėtymas po visą kraštą turi gerų ir blogų pusių. Geroji pusė yra ta, kad valdyba tiesiogiai gali palaikyti su lietuviais ryšį ir jausti lietuviškos veiklos pulsą, o reikalui esant, atstovauti krašto valdybai. Blogesnė tokios valdybos padėtis, kad didesni nuotoliai atima laiką kelionėms ir yra labai iškaštingi, dažnai negali susirinkti posėdžiams, o telefoniniai ryšiai irgi yra išlaidingi ir nevisada gali atlikti posėdžio funkcijas. Tą pastebėjo ir krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, 1986 m. balandžio 19 d. vakare, soc. reikalų svetainėje, Chicagoje, sušaukęs spaudos žmonių konferenciją.

Spaudos konferencijoje dalyvavo ir apie savo veiklos sritis pranešė šie krašto valdybos pareigūnai: pirm. Algimantas Gečys iš Philadelphia, kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė iš Clevelando, informacijos vadovas Juozas Kojelis iš Santa Monica, protok. sekr. Liuda Rugienienė ir vicepirm. org. reikalams Jonas Urbonas, abu iš Detroito, švietimo tarybos pirm. Jonas Račkauskas, socialinių reikalų tarybos pirm. Danguolė Valentinaitė ir religinių reik. tarybos pirm. kun. V. Dabušį atstovavęs kun. Antanas Saulaitis, visi trys iš Chicago.

Spaudai atstovavo šie žurnalistai: Antanas Juodvalkis, Juozas Šlajus, Me-

čys Valiukėnas, Juozas Žemaitis ir Juozas Žygas. Taip pat dalyvavo ir keli soc. reikalų tarybos nariai.

Pašnekėję su spaudos žmonėmis vedė pirm. A. Gečys. Krašto valdybą sudaro 13 narių, kaip minėjau, išsimėčiusių po visą plačiąją Ameriką. Posėdžiauti numato 3-4 kartus per metus, išnaudojant įvairias progas, kad būtų vienu žygiu atliekami ir kiti reikalai. Ir šiuo atveju, susitiko 8 valdybos nariai, aptarė reikalus, susitiko su spauda, o sekmadienį dalyvavo rajoniniame LB veikėjų suvažiavime, kuriame informavo ir patys informavosi apie lietuvišką veiklą.

Kultūros tarybos pirm. I. Bublienė pranešė, kad paskirtos šios premijos: didžioji LB 3,000 dol. premija Broniui Kvikliui, už jo veiklą -- Vilniaus arkivyskupija, teatro premija -- 1,000 dol. teko Chicago lietuvių operai, dailės 1,000 dol. -- dailininkui Romui Viesului, muzikos --? (kaip tik tą vakarą posėdžiavo muzikos premijai rekomenduoti sudaryta komisija ir laureatas dar buvo nežinomas). Šeštoji kultūros tarybos premijų šventė įvyks gegužės 17 d. Bostone. Kvietė dalyvauti ir pabendrauti su kūrėjais. Premijų šventei vadovaus jaunas aktorius Arūnas Čiuberkis. Premijų mecenatas Lietuvių Fondas.

Šių metų rudenį, Padėkos dienos savaitgalį, Jaunimo centre, Chicagoje įvyks teatro festivalis, o Kanados ir JAV LB tautinių šokių šventė ruošiamą 1988 m. liepos 3 d. Hamiltone, pirmą kartą Kanadoje.

Švietimo tarybos pirm. dr. Jonas Račkauskas, jo vadovaujamo Lituanistikos pedagoginio instituto absolventas, pakeitė iki šiol vadovavusius, dar Lietuvoje pedagoginius mokslus baigusius, pirmininkus. Jis pareiškė, kad jo vadovaujama švietimo taryba peržiūri ir priderina šių dienų jaunimui programas. Ruošia tautinio ir priešmokyklinio auklėjimo programas. Atgaivins "Pelkių žiburėlio" radijo programas, gamins lietuvių kalbos ir literatūros vaizdajuostes ir kita.

Švietimo srityje iš pagrindų keičiasi mokinių lietuvių kalbos mokėjimas ir mokytojai. Bandys daugiau suinteresuoti lietuvių kalbos vartojimu ne tik vaikus, bet ir jaunuosius tėvus. Jau ir dabar šis tas daroma ir stebima eiga. Realybė yra skaudi, bet nuo jos neturime pasislėpti, o ieškoti geriausios išeities.

Sekretorė ir jaunimo reikalų vadovė Liuda Rugienienė apgailestavo, kad šia-

me krašte gražiai veikia skautai, ateitininkai, neolitanai, sportininkai, bet nevyksta jaunimo suburti į JAV LJ sąjungą ir sudaryti vadovybę. Numato sušaukti veikiančių organizacijų vadovų pasitarimą ir Jaunimo sąjungos atsteigimo reikalą išsiaiškinti. Jaunimo kongresas įvyks 1987-88 metų sąvartoje Australijoje. Ruošos darbai yra įsibėgėję ir pradedama rūpintis finansų telkimu. Prašė spaudos ir radijo talkos.

Religinių reikalų tarybos pirm. kun. V. Dabušiui atstovavo kun. A. Saulaitis. Religinių reikalų taryba yra įsijungusi į Lietuvos krikščionybės įvedimo 600 metų jubiliejaus darbus ir rūpinasi ryšiais su parapijomis, renginiais, literatūra. Lietuvių Bendruomenės planuojami renginiai derinami su krikščionybės jubiliejaus minėjimais.

Org. reikalams vicepirm. Jonas Urbonas nušvietė esamą nelinksmą padėtį. Apylinkėse vadovybė perimant jaunajai kartai, dalinai dar kalbančiai lietuviškai, bet raštas jiems darosi sunkiai įkandamas ir tenka nurodymus duoti abiem kalbomis. Ateityje šis reikalas negerės, teks taikytis prie esamos padėties ir eiti prie dvikalbiškumo. Nors steigiasi naujos aplinkės, bet dalis senai veikiančių apylinkių, dėl gyventojų kaitos, veiklą siaurina ir tenkinasi tik didesnių įvykių paminėjimu. Su mažėjančia senąja karta, keičiasi pažiūros ir į lietuviybės išlaikymą.

Vicepirm. informacijai Juozas Kojelis pristatė valdybos veiklą spaudoje, tikslina pasirodiančius pramonus. Daug rašo apie OSI išpuolius, palaiko ryšius su A. Mažeikos koalicija ir adv. P. Žumbakiu bei kitais junginiais, kovojančiais prieš OSI pastangas lietuviams prikergti karo meto nusikaltimus.

Socialinių reikalų tarybos pirm. Danguolė Valentinaitė pasidžiaugė lietuvių skiriamu dėmesiu socialiniams reikalams. Chicagoje akivaizdžiai matomi jos vaisiai. Išgyti patogūs namai, kuriuose yra soc. reikalų įstaiga, gyd. kabinetas, svetainė ir antrame aukšte 6 kambariai su patogumais vyresnio amžiaus gyventojams. Ir šis posėdis vyksta savoje soc. reikalų tarybos pastogėje-svetainėje.

Po padarytų pranešimų buvo visa eilė paklausimų, į kuriuos atsakinėjo atskirų žinybų vadovai ir pats pirm. A. Gečys. Valdyba perėmė pareigas vos prieš 4 mėnesius, todėl veikla yra (Nukelta į 8 psl.)

Sėkmingas Lietuvių Fondo suvažiavimas

Juozas Žygas

Lietuvių Fondas yra demokratiniais pagrindais tvarka organizacija. Aukščiausias organas yra metinis narių suvažiavimas. Toks suvažiavimas įvyko balandžio 12 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Tvarkingesniai suvažiavimo pravedimui ir, kad nebūtų gaišinamas laikas, iš anksto buvo numatytas prezidiumas ir įvairios komisijos. Prezidiumą sudarė Vytautas Kamantas, Ferdinandas Kaunas, Milda Lenkauskienė ir Jonas Činga. Prie spaudos stalo buvo spaudos atstovai, kurie atstovauja patriotinei spaudai: kun. J. Prunskis, A. Juodvalkis, J. Žygas, J. Žemaitis, A. Bagdonas ir J. Vilutis. Visų komisijų neminėsiu, bet spaudos reikėjo paminėti, kadangi negalima kirsti šakos, ant kurios pats sėdi. Lietuviškas radio valandėles atstovavo B. Brazdžionis ir P. Petrutis.

Suvažiavimas buvo pradėtas Lietuvių Fondo tarybos pirmininko Povilo Kiliaus pranešimu. 'Lietuvių Fondas, kuris yra mums visiems lietuviams laisvame pasaulyje lietuviybės išlaikymo finansinis šaltinis, turi ir toliau augti pasiekdamas 5 milijonus ar daugiau, kad su didesnėmis pajamomis mes kuo greičiau galėtumėm patenkinti visus paramos reikalingus prašymus ir įgyvendinti visus reikalingus projektus.'

Po to pakvietė kun. J. Prunskį sukalbėti maldą. Marija Remienė pravedė mirusiųjų LF narių pagerbimą. Marija Macevičienė buvo pakviesta uždegti žvakutę mirusiųjų prisiminimui, o Marija Remienė perskaitė pavardės visų tų, kurie pereitų metų bėgyje iškeliaavo į amžinybę. Tas sąrašas kasmet ilgėja: pereitame susirinkime buvo perskaitytos 74 pavardės, o šiemet 108. Ta ge-

neracija, kuri kūrė lietuvišką švietimą, palaikė spaudą ir išaugino Fondą, išeina į Anapilį. Steigėjų eilės retėja. Mirusiųjų prisiminimas buvo užbaigtas 'Marija, Marija' giesme. Giesmė nuskambėjo galingai, kadangi Fondo eilėse yra keletas mūsų iškiliųjų solistų.

Fondas yra geras būdas save įamžinti. Užbaigiant penktą milijoną, bus išleista nauja LF knyga, kurioje bus surašytos visos aukotojų pavardės ir įdėtos nuotraukos. Fondo mirusiųjų knyga yra gražiai ir pavyzdinai tvarkoma. Visų mirusiųjų vardus kaligrafiškai įrašo Kazys Bertašius. Mūsų tarpe yra daug gerų tautiečių, kurių neprisimins niekas, kadangi nesusitvarko testamentų ir savo pinigų palieka svetimiesiems.

Toliau suvažiavimą vesti buvo pakviesta Milda Lenkauskienė, kuri jausmingu žodžiu pasveikino suvažiavusius. Po to sveikino generalinis garbės konsulas Vaclovas Kleiza. Jis savo trumpoje kalboje įvertino LF reikšmę ir jo veiklą. PLB pirm. V. Kamantas sveikino ir dėkojo Fondui už jo paramą lietuvių švietimui ir kultūrai. Ragino užbaigti Lituanistinės katedros steigimo reikalą. LB vykdomasis vicepirm. Br. Juodelis savo žodyje pasakė, kad mūsų svarbiausias uždavinys yra lietuviybės išlaikymo klausimas.

Suvažiavimo sekretorė Daina Kojelytė perskaitė pereito suvažiavimo protokolą. Z. Juškevičienė iškėlė, kad protokole neatsispindi auditorijos nuomonės. Jai buvo paaiškinta, kad į protokolą yra įrašomi tik priimti nutarimai, o ne iškeltos nuomonės. Toliau sekė Lietuvių Fondo valdybos pirm. Antano Razmės pranešimas. Jis painformavo, kad valdyba

Bendras Lietuvių Fondo suvažiavimo vaizdas. Kalba Fondo tarybos pirm. P. Kilius, sekretoriatas, viduryje prezidiumo stolas ir dešinėje spauda. Prezidiumas: iš kairės: J. Činga, M. Lenkauskienė, dr. F. Kaunas ir Vyt. Kamantas.

yra sudaryta iš 11 narių, kurie yra aktyviai įsijungę į visus darbus. Kas mėnesį valdyba posėdžiauja, daugumas narių dalyvauja įvairiose komisijose. Fondo kapitalas artėja prie 3.5 milijono, viso jau yra išdalinta (įskaitant šiuos metus) 1,700,000 dol. lietuviškam švietimui, menui, kultūrai ir jaunimui.

Marija Remienė davė pranešimą apie LF vajus. Pereitais metais tokie vajai vyko Chicagoje, New Yorke, St. Petersburge, Clevelande Chicagoje buvo surengtas banketas, atnešęs 27,000 dol o per Mildą Lenkauskienę iš Clevelando gauta \$18,000 stipendijų fondui. Taip pat gauta stambesnės sumos iš Detroito ir kitų vietovių. Lietuvių Fondas auga ir jo augimo jau niekas nesustabdys.

Artėjo svarbiausias momentas – rinkimai. Ferdinandas Kaunas paprašė nominacijų komisiją padaryti pranešimą. Dar buvo kelio liku minučių iki vienuoliktos val., pranešė apie registracijos užbaigimą 11 val., kada bus pranešamas kandidatų sąrašas. F. Kaunas kalbėjo apie stažo reikalingumą. Fondas yra jau gana didelis ir jo administravimas yra gana komplikotas. Taip pat būtų sunkiau sušaukti posėdžius, jeigu tarybos nariai būtų išsimėtę po visą kraštą. Yra geriau, kai su-

koncentruota vietoje.

Belaukiant nominacijos komisijų pranešimų buvo toliau svarstomi einamieji reikalai. Finansų komisijos pranešimą padarė Jonas Vaznelis. Nuošimčiams krentant, reikėjo gana sunkiai ieškoti, kur ir kaip pinigus investuoti. Dar buvo gautas pelno vi durkis 10.25%. Reikia tikėti, kad sekančiam suvažiavimui pasiseks išlaikyti nors 9-9½%. Tikėkim!

Palikimų reikalu kalbėjo K. Ambrozaitis. Per pereitų metų testamentinių palikimų buvo 43,924.04 dol. Palikimų komisija parengė ir valdyba išsiuntinėjo lankstinuką apie palikimus ir testamentus. Ši testamentų tema yra labai opi ir ją reikėtų spaudoje dažniau populiarinti. Labai dažnai mūsų gerų tautiečių prakaitu naudojasi Maskva.

Antanas Juodvalkis, spaudos komisijos pirmininkas ir propogandos reikalų vedėjas, painformavo apie propogandos reikšmę. Spauda padeda auginti Fondą. Per spaudą yra populiarinama Fondo idėja, per spaudą tenka ir ginti Fondą. Yra norinčių Lietuvių Fondą paversti JAV LB-nės izdu. Baigdamas savo žodį paminėjo, kad toliau 'bus dar gražiau', nes pinigai yra toks magiškas daiktas, kad dažno pirštai prie jo linksta.

Adolfas Markelis kontrolės komisijos vardu perskaitė kontrolės aktą. Atskaitomybės knygos rastos pilnoje tvarkoje.

Suvažiavimo vadovavimą perėmė Vytautas Kamantas Atėjo eilė klausimams ir sumanymams. Taip sakant, balsą gavo 'galiorka', kuri iki šiol tik klausėsi. J. Činga paklausė apie pajamas ir išdalinamą pelną. Jo nuomone išdalinamas pelnas per mažas. A. Šimkus klausė, kiek duodama Vasario 16 gimnazijai remti. J. Vaznelis paaiškino, kad nėra užtenkamai savanoriškai dirbančių, tad tenka ir samdyti, todėl ir išlaidos didėja. Kokį davė atsakymą dėl gimnazijos neteko išgirdi. Bet pelno skirstymo komisijos pra-

nešime yra parodyta, kad gimnazijai buvo duota \$7000 Tiesioginiai pinigai skirti apmokėti bendrabučio išlaidas Pietų Amerikos jaunuoliams. B. Kemežaitė klausė, kiek skirta patriotinių knygų leidimui. Buvo paaiškinta, kad Fondas knygų neleidžia, tik dalinai paremia jų leidimą.

Mandatų komisijos pranešimą padarė Jonas Račkauskas. Suvažiavime dalyvauja 153 Fondo nariai su 8644 balsais. Tarybon renkami 6 nariai – pasiūlyta: St. Baras, D. Dočkus, A. Juodvalkis, V. Kamantas, F. Kaunas, M. Lenkauskienė. Revizijos komisijon renkami 3 – pasiūlyta: A. Markelis, J. Rimkevičius, J. Žygas. Iš salės dar buvo pasiūlyta Z. Juškevičienė.

Kol balsai buvo skaičiuojami, atstovė iš Clevelando M. Lenkauskienė ir V. Kutkus iš Detroito papasakojo apie Fondo darbus ir rinkliavas savose kolonijose.

Buvo paskelbti balsavimų rezultatai. Į tarybą išrinkta: St. Baras, K. Dočkus, A. Juodvalkis, V. Kamantas, F. Kaunas, M. Lenkauskienė. Į revizijos komisiją išrinkta: A. Markelis, J. Rimkevičius, J. Žygas. Kandidatai liko Z. Juškevičienė.

Antanas Makaras, Hot Springs atstovas, pranešė apie veiklą savo kolonijoje. Kolonija nėra didelė, 156 lietuvių, iš jų 97 Fondo nariai.

Gediminas Balukas Lietuvių dailiojo meno instituto vardu paaiškino apie instituto veiklą. Institutas šiuo metu yra skolingas Lietuvių Fondui \$124,000 (beprocentinė paskola).

J. Žemaitis paklausė apie Fondo ūkį, antras klausimas – sakoma, kad Fondas neterminuota politikos. Kaip tai suderinama su Bendruomenės rėmimu? T. Remeikis atsakė į J. Žemaičio antrąjį klausimą. Paaiškino, kad politikos sąvoka yra labai plati, dažnai sunku pasakyti kur ji prasideda. Į pirmąjį klausimą atsakė iš investavimų komisijos. Šiuo metu ūkio vertė yra kritusi apie 8%, bet kas gali žinoti, kuomet infliacija vėl prasidės.

Prie spaudos stalo žurnalistai: B. Brazdžionis, A. Bagdonas, J. Žemaitis, J. Žygas, kun. dr. J. Prunskis ir A. Juodvalkis. J. Tamulaičio nuotr.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Bostono LB poezijos ir muzikos vakaras

Ne visi, net ir garsiai išрек lamuoti kultūriniai renginiai pastaruoju metu Bostone susilaukia gausios publikos ir apamai pasisekimo, nes čia gyvenančių lietuvių skaičius jau yra gerokai sumažėjęs, o kiti išsisklaideję po kaimynines gyvenvietes ir susirenka tik retesnėm kultūrinėm progom. Dėl to ir Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės valdybos rengta plačios programos poezijos ir muzikos šventė, visuomenei supažindinti su poeto Bernardo Brazdžionio ir kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko naujausia kūryba, pradžioje kėlė kiek rūpesčių. O vėliau jie padidėjo dar ir dėl to, kad paskutinėm savaitėm prasidėjo ir Bostono Berklee muzikos kolegijos profesorių streikas, kai tos kolegijos choras ir instrumentalistai buvo pasižadėję atlikti šios šventės muzikinę programą. Bet ši kartą vis dėlto įvyko 'stebuklas': streiko sukeltas kliūtis pavyko įveikti ir, priešingai liaudies pranašystei, 'iš didelio debesio buvo ir didelis lietus'. Erdvi So. Bostono lietuvių piliečių draugijos salė buvo perpildyta ne tik vyresnio ir jaunesnio amžiaus tautiečių, bet taip pat ir amerikiečių svečių.

Berklee muzikos kolegijos profesionalai instrumentalistai - smuikininkė prof. Joan Huntley, violončelistas Brian Capuch ir pats komp. Jeronimas Kačinskas - meistriškai atliko ne tik R. Schumanno Duett in D. Minor ir L. van Beethoveno Menuetto e Finale iš Trio Nr. 3 in C Minor, bet, mums dar svarbiau, ir prof. J. Kačinsko dar niekur negrotą Siuitą Nr.2, atskleidžiamą šio kompozitoriaus būdingą kūrybos stilių ir jo talento švytėjimą. Kūrinyje buvo išklausytas su rimtu susikaupimu, palydėtas karštais aplodismentais ir specialistų teigiamais komentarais.

Bernardas Brazdžionis

Jeronimas Kačinskas

Na, o kulminacinis programos numeris, kurio publika nekantriai laukė, - tai poeto Bernardo Brazdžionio žodžiams komp. Jeronimo Kačinsko sukurta kantata 'Ateities giesmė'. Ją lietuviškai giedojo prof. Brian O'Connell diriguojamas Berklee kolegijos choras, palydimas pianisto Wayne Ward, mūsų sopranas Ona Aleksaitė ir japonas bosas Chriss Nomura. Čia klausytojai galėjo gėrėtis mūsų solistės kitoms

pavydėtinu muzikalumu ir japono beveik suvalkietiskai ištariama lietuvių kalba su jablonskinėmis priegaidėmis. Tik labai gaila, kad dėl vykusio streiko Berklee koncertinis puikių balsų choras buvo gerokai sumažėjęs, nors vis tiek buvo perteikta gyvoji kantos siela, nesusvyraęs kompozitoriaus kūrinys, jo spalvinga muzikinė architektūra ir poeto minties bei jausmo išraiška.

'Ateities giesmė' - tai poeto Bernardo Brazdžionio ir kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko bendrai giedama patriotinė malda, poeto žodžiu - giedama žengiant į mūsų žemės žingsnių taktą pro kalėjimus ir tremtį, pro laisvos žmonijos prabangą, pro paliktus tėvynėje pavasarių žiedus, girdint prarastos tėvynės kankinių balsą, apraudant 'atgailaujančių be nuodėmės ir mirstančių kaltų be nuodėmės' kančias ir 'velniui nusikaltusių ir nešančių už Dievo vardą bausmę...'. Malda, kuri turinti stiprinti žmogų tikėjimu Praamžiaus gerąja valia, laimėjimo viltimi ir pranašingu reginiu šviesios ateities tėvynės, kuri poetui yra ir protėvių girių ošimas, ir skausmo ašara, lašas gintaro medaus, taikos balandis, meilės nuometas ir ramybės ramunėlė.

Šis B. Brazdžionio ir J. Kačinsko kūrinys, kada nors atliktinas didesnio ir gerai paruošto mūsų choro su simfoninio orkestro palyda, galėtų būti svariausias programos numeris nors ir Lietuvos krikšto ar kurio kito minėjimo, atstojantis mūsų suolių 'auksaburnių' kalbas su visiems jau žinomų istorinių faktų pakartotiniu atpasakojimu. Juk šiandien, jeigu dar siekiame kokio patriotinio poveikio, mūsų išeivijai jau reikia meno priemonėmis kalbėti tiksliai tiesiai į širdį, o ne į atšalusią kaktą, į kurią atsidaužusi net ir žarija užgęsta.

Bostono renginys paliudijo, kad dar ne visi esame apkurtę savo kompozitoriaus muzikai ir poeto dailiajam žodžiui, kad mūsų tautietis noriau ateina į literatūros ar muzikos vakarą ne spręsti rebusų, klausyti atvirksčiai skaitomų sakinių ir gromeliuoti literatūrinio ešerio kaulų, bet ieškodamas jį persmelkiančios minties, širdį suvirpinančio kūrėjo sielos balso, o gal net ir raudos gyviems numirėliams. Dėl to B. Brazdžionio žengimas į sceną buvo pagarbiai sutiktas publikos atsistojimu ir ilgom ovacijom, susikaupus

Šis bei tas

Skirpstas

Dr. Jurgis Gimbutas spaudoj mums primena antkapių įrašus, labai reikšmingus - "tautotyrai, kalbotyrai, folkloristikai, net poezijai ir apamai istorijai. Jau prieš 100 metų Aušroj apie tai rašyta, vėliau M. Biržiška rūpinosi, A. Ašmantas aiškino... Tad kur esama lietuviškų kapinių (Kanada, JAV, Australija, Pietų Amerika, Europa), reikia nedelsiant suregistruoti ir nurašyti, įdomesnių antkapių nuotraukas padaryti, nes jie nyksta. Apie tai svarstyta ir 1985 m. Mokslo ir Kūrybos simpoziume. *Sutarta kreiptis į lietuvių visuomenę per spaudą*", - šį sakinį pabraukiu, nes labai graudus. Argi po keliasdešimt metų, kai pokario ateiviai sukūrė daug kultūros įstaigų su centrais bei pareigūnais, žadėjusiais mūsų kultūra rimtai rūpintis ir ją puoselėti, o tam tikslui sutelkti ir nemaži pinigų aruodai, išleidžiant kasmet tūkstančius - argi dabar svariame kultūros užmojui, net jau pavėluotam - turime vėl šauktis eilinių žmonių talpos, kad būtų vykdomas šis sudėtingas ir mūsų kultūrai gyvybingas žygis? O anie garsūs telkiniai su garbingų pareigūnų sostais, su valdybom-tarybom-komisijom-centrais lieka sau dyki vien prakilniai reprezentacijai? Lyg dar tik vakar atplaukėm į Samo žemę ir imam megzti veiklą iš tuščio delno? Taip nusigyventa su kultūros darbų misija. Tarsi toj pasakoj, kur vilkas ejo pro vartus, užkliuvo vartai - ir vėl pasaka eina iš pradžių... Vėl stovim ant plyno lauko - be planų ir gairių, be vadovų, be organizacinių centrų aparato, be patyrimo. Taip Dievulis mus nubaudė, kad tada, vos iš laivo išlipę, radę senąją emigraciją, tuoj pašiepė: tie bemoksliai neišmano tikro skonio nei kultūros, jų darbai žemo lygio, tik mes parodysim aukštą lygį ir inteligenciją! Deja, atrodo, nuo 1950 m. pramiegota. O gal iš vis esam nepajėgūs dirbti, vien gabūs aukštu tonu kalbėti?

• Dr. J. Gimbutas sako: reikia savanorių talkininkų - lankyt kapus, surast įrašus, žymėti metrikus (vietą, paminklų medžiagą bei formą ir t.t.). Labai pavėluota, nes daug kur lietuvių kapinėse jau išnyko. O gera, kad nors po tiek dyko laiko lyg imam atsibusti. Kaip naujagimiai, kai stojasi ant kojų ir bando žengti iš lopšio. Tokia atestacija mūsų kultūrinei inteligencijai.

• Išdalinama daug lėšų kultūrai, bet šiam tikrai rimtam reikalui dar nieko neteko. Mat viskas "pagal įstatus ir prašymus", o iš kapinių niekas gyvas neatsikėlė ir lig šiol "aukos nepaprašė"... Būdinga, kad dr. J. Gimbutas mūsų kultūros veiksmų ne pamini, lyg numano jų kietą sustingimą "garbės pozoje". Bet jo vienišas pareiškimas spaudai nuskamba lyg balsas tyruose. Ar daug talkininkų atsisauks? Juk tai ne paprastas darbelis, o gana specialus uždavinys. Įvairiose šalyse ieškoti lietuvių kapų, tinkamai aprašyti, daryti nuotraukas etc. Reikia lėšų, laiko ir ypač išmanymo. Visų pirma būtina organizacinė bazė: rimta įstaiga ar komitetas - planam ruošti, informacijai teikti, visus darbus jungti į bendro tikslo eigą. Dr. J. G. prašo jau kieno nors turimą įrašų medžiagą siųsti L. tyrimo ir studijų centrui, kuris turbūt tik vietos kiek duoda, o organizuoti - lieka tas vienišas "kultūrinis veiksnys" Gimbutas?

• Vis tiek verta nenuleisti rankų. Gal šis tas ir pavyks. Kad jau ilgokai veikiantieji kultūros veiksniai iki šiol šio uždavinio ne nepalietė, vargu kas gero iš jų dar lauktina. Geriau sutelktinas komitetas iš paprastesnių galvų, be titulų, be išdidių kalbų ir pasigyrimų, o tik iš sugebančių ir nevengiančių nuoširdžiai imtis darbų ir juos pagal jėgas sąžiningai atlikti. Tai būtų viltis tą uždelstą pareigą dar bent pakenčiamai ištempti teigiama kryptimi.

išklausyti jo skaitomi patriotinės, religinės ir kito turinio naujausios poezijos pavyzdžiai, ir gaiviai nuteikė įvairūs tarpai glaudesniai ryšiai su publika. Taigi poetas Bernardas Brazdžionis čia dar vis yra vienintelis Brazdžionis, o kompozitorius Jeronimas Kačinskas, nors kartais vargonais ir palydi nabašninkus, vis tiek patsai yra dar gyva ir kūrybinga siela mūsų tarpe. Šioje kūrėjų pagerbimo valandėlėje jautrų dedikaciją eilėraščių paskaitė poetas Stasys Santvaras. Antanas Gustaitis be jokių biografinių datų ir buvusių 'tarnybinių pareigų' išskaičiavimo supažindino šventės dalyvius su abiem kūrėjais, o pabaigoje, lituanistinės mokyklos vedėjos 10 metų sūnelis

Moacir De Sa Pareira pasakė užbaigiamąją prakalbą, nukonkuruodamas visus mūsų 'ciceronus'. Jis drauge su savo jaunesniu broliu Varpu įteikė Bernardui Brazdžioniui ir Jeronimui Kačinskui LB 'avardus' - po gėlių pintinėle, o 'Meškiuko Rudnosiuko' autoriui dar ir meškiuką su kaklaraiščiu.

Renginio įžangos sveikinimą tarė LB Bostono apylinkės primininkas Brutenis Veitas, o programai puikiai vadovavo žavi jaunosios kartos atstovė Reda Veitaitė. Didelė padėka priklauso visiems šio renginio organizacinio darbo vykdytojams, garbės rėmėjams, rėmėjams ir talkininkams, be kurių pagalbos nebūtų buvę jokio kultūrinio įvykio.

A.G.

ĮSIGYKITE ŠIUOS LEIDINIUS

- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai \$370.00
- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas \$ 35.00
- Anksčiau užsisakiusiems - \$33.50
- ☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai \$150.00
- ☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai \$ 35.00
- ☐ Signataro PETRO KLIMO "Iš mano atsiminimų" ... \$ 13.25
- ☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta" \$ 11.25

J. KAPOČIUS, P.O. BOX 95, SO. BOSTON, MA 02127, USA

Iškirpti. Užsakymus ir mokėstį siųsti JAV doleriais

Vardas, Pavardė

Adresas

laiškai Dirvai

PRAŠYMAS T. KLYGAI

Dirvoje vedama skiltis apie kalbos vargus yra skaitoma visų, kurie domisi mūsų kalbos grynumu ir dažnai pasimoko iš Jūsų pastabų ir patarimų. Deja, kartais nepakanka kritikuoti ar peikti, bet reikia klaidas ištaisyti, nurodant lietuviškus pakaitalus nevertotiniams žodžiams. Dirvos balandžio 15 dienos laidoje kritikuojat ir labai barat lietuves šeimininkes už jų vartojamus žodžius maisto gaminiams apibūdinti: paršiukas, ruliada, mozūrėliai, tortai, kringeliai. Negalima nesutikti, kad tie įsise-nėję žodžiai nėra lietuviški. Kas liečia "tortą", tai yra tarptautinis žodis, kaip telefonas ar automobilis, vartojamas prancūzų, vokiečių, lenkų, rusų ir kitose kalbose. Jam būtų sunku rasti lietuvišką pakaitalą, nes mūsų liaudis "tortų" nekepė. Ar "ruliada" yra "vyniotinis"? O kaip pavadinti kimštą paršiuką Mūsų literatūroje ir tautosakoje "paršas" ir "paršiukas" yra seni žodžiai. Reikėtų taip pat ieškoti kitų žodžių grybams, baravykams, kopūstams, nes tokie pavadinimai randami mūsų kaimynų slavų kalbose. O kaip su žodžiu "pyragas"? Krautuvėse parduodami populiarūs "pierogi"... Pastebiu, kad "mozūrėlis" jau vadinamas "plokštiniu" (ar tik todėl, kad jis plokščias?), bet daugumai Jūsų minėtų nevertotinių žodžių pakaitalų niekas nežino.

Malonėkite ateityje, iškeldamas tokias klaidas, jas ne vien nurodyti, bet ir ištaisyti, kad Jūsų skilties tikslas pamokyti teisingo kalbos vartojimo būtų pasiektas. Ir prašau artimiausiu laiku nurodyti, kaip reikia vadinti ruliadą, paršiuką, tortą, ir, kas svarbiausia, tradicinę lietuvišką "bobą".

Aurelija Balašaitienė

T. KLYGOS PRIERAŠAS:

Dėkui už paskaitymą ir teigiamą vertinimą šios skilties, kurios tikslas tačiau tėra mūsų kalbos dalykus tolydžio kelti aikštėn ir visuomet paakinti dėl nuolat įsibraunančių negerovių. Bet čia nėra vietos nuosekliai ir išsamiai kalbos dėsniams aiškinti neigi klaidas iš esmės atitaisinti. Bendrinės spaudos visuomeniniam savaitraštų visom gyvenimo sritim reikia atitinkamo balanso, o daugumai skaitytojų kitos temos net įdomesnės. Todėl paminime tik ryškesnius kalbos kliuvinius, bandom vis vieną kitą gairę pateikti tobulėjimo linkme. Taigi lyg tik budinam iš apsnū-

dimo, kad savoji kultūra visai neužgestų.

Ši skiltelė neturi tikslo gilintis į žodyno, žodžių darybos bei kaitybos dėsnių gilumas, taip pat ir svetimbių nusijojimo mokslinius pagrindus. Kalbos dalykų sudėtingumą tegali aprėpti kultūros žurnalai ir žinovų knygos. O visuomeninė spauda tik vieną kitą dalyką iš kasdieninės vartosenos iškelia ir leidžia įvairiom nuomonėm pasireikšti, pasidalinti, kitus sudominti. Bet atskiras spaudos bendradarbis jokių dėsnių ar galutinių išvadų negali pateikti kaip visiem priimtina tiesą.

Kalba visiem naudinga, nes visi ją vartojame. Todėl jos gyvybės ir gerovės šaknys yra plačioje visuomenėje. Mūsų išeivija turi įvairių kultūrinių įstaigų ir tam tikslui skirtus fondus. Ir kalba, kaip pirmaeilis kultūros elementas, priklauso tų gausių organizuotų telkinių nuožiūrai. Ten ir nukreiptini pageidavimai dėl praktinės kalbos vartosenos neišskumų ar spragų. Vienišas balsas čia neką tereiškia. Net ir žinovai nerikuoja kalbos faktų nei taisinėja ydas vien sava išmone, o remiasi įvairiais šaltiniais. Pvz. senoji raštija (Mažvydas, Bretkūnas, Daukša, Donelaitis ir k.) pateikia daug medžiagos. Tautosaka, dainos ir pasakos, mįslės ir patarlės, net svetimų kalbų metraščiai ir užrašai, knygos, vietų vardai — geros žinių versmės kalbai. Ypač kasdienė žmonių kalba, juolab tarmės. Bet visa tai reikia moksliskai ištyrinėti. Deja, dar daug kas nėra išaiškinta.

J. Jablonskis, tik įsiklausęs į kitų šnekas, tarimą, kirčiavimą, įvairių luomų ir tarmių skirtumus, darė išvadas. Taip aptvarkė ir su kultūrinio mūsų kalbą. Nesant gyvojo kalboj ar raštuose ko reikiamo, ir kalbininkai nekuria naujadarų vien iš galvos, bet gilinasi į žodžių darybos ir kaitybos dėsnius — pagal tai pateikia ir ką nors naujo. Bet net ir Jablonskiui — su įgimtai tobulu jausmu — nevisi naujadarai pavyko, kai reikėjo apvalyti per ilgus laikus baisyti sudarytą kalbą. Matom, kad kalbos ydas taisyti nėra lengva. O bendrinei kalbai tvarkyti būtinas ir visuomeninis autoritetas. Jablonskiui viską kruopščiai moksliskai išvalgumu ištyrinėjus ir dėsnių visumą nuosekliai knygoje suklusčius, dar reikėjo, kad švietimo ministerija nutartų jo 1922 metų gramatiką ir rašybą kaip visiem privalomą mokslo ir raštų vartosenoje — tik

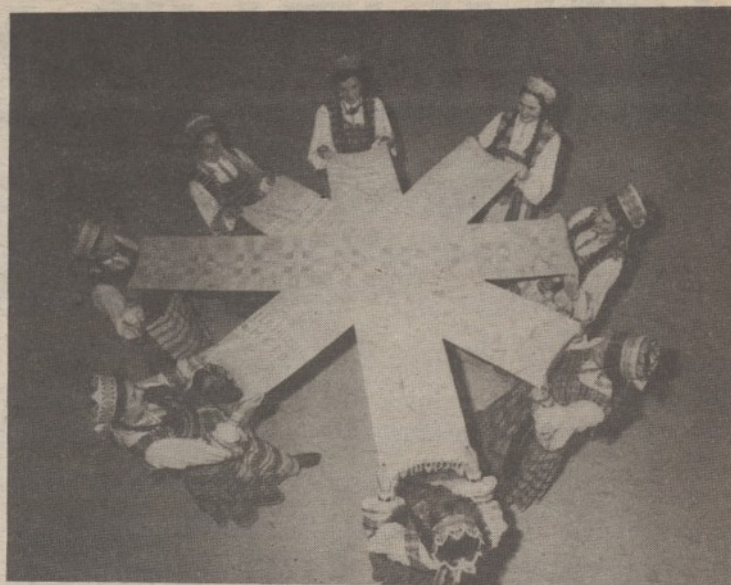
taip bendrinė kalba įžengė į tvarkos vėžes. Tad ir dabar kas nori galutinių išvadų išgirsti apie kalbos dalykus, turi kreiptis į centrinės išeivijos kultūros įstaigas (L. B-nė su įvairiom tarybom ir komisijom, Lit. Institutas, Lit. katedra ir k.), kur pastoviai veikia tam tikslui įsipareigoję asmenys, kompetentingi žinovai — jie tegali kultūros sričių klausimus nuodugniai ištyrinėti ir viešumai pateikti patikimas išvadas.

Pvz. kaip lietuviškai pavadinti maisto gaminį — bobą? Turbūt nė gudriausias kalbininkas lengvai neatsakytų. Mes gi daugumas visai nežinom, kodėl šis valgis taip pavadintas? Ar dėl išvaizdos, kad apvalas? Ar dėl ypatingo tešlos mišinio sudėties? Ar dėl prieskonių kokių? Gal tas vardas turi savą istoriją? Taip pat ir mozūrėlis. Kuo jis siejasi su mozūru — ano krašto žmogumi? Gal jam lygiai tikėtų ir prūsėlio ar maskolėlio vardas? O gal ir lietuviškas nepakenktų? Kodėl vartojam aklai svetimžodį, savu protu nepagalvoję?

Yra toks miltų gaminys, per lenkiškus dvarus atėjęs ir vadinamas — chrustas, krustas. Bet doro lietuvio burnai svetimą tavalioti neskanu, tai tuoj pakeista savu. Bet anuomet nesant savos spaudos nei kultūros centrų, kurie kalbą suvienodintų — kiekviena apylinkė susirado vis kitokį pavadinimą. Taip gimė keletas sinonimų, sklandūs ir vaizdingi, vi pagal kitokį atžvilgį: braškučiai (kad sausai braška), auselės (kad panašu į ausį), narstukai (kad tešla narstoma), žagarėliai (kad trapus ir plonas). Be galvos laužymų ar mokslinių dėsnių, vien sava išmone bemokslės kaimietės surado gerus vardus, nes nestokojo tikro savos kalbos jausmo. Taip ir dabar mūsų šeimininkės jei netingėtų savo smegenis pajudinti, tuoj pačios at-rastų lietuviškus vardus savo gaminiams. Bet su-stabarėjome.

Grybai, kopūstai — mums reikalingi skoliniai. Galbūt tarmėse rastume ir pakaitalų, tuomet šiuos at-mestume. Galima kurti naujadarų, bet tie sunkiau įderinami. Daug kalbinių dalykų dar laukia pajėgių darbininkų. O išeivijoje kalbai ypač svarbi visuomeninė globa. Jos pasigendame. Kasmet būna premijų šventės, o kiek premijų eina kalbos kultūrai?

Aurelija Balašaitienė mano skiltį kažkodėl nevisai suprato. Aš gi citavau iš spaudos visą posakį ištisai — parodyti, kad visoj frazėj tėra vos vienas tikrai lietuviškas žodis! O A. B., deja, jau ir paršiuką palai-kė svetimui, nors tai senas visų indoeuropiečių žodis (ir lotynų k. — porcus).

DĖL ŠOKĖJŲ NUOTRAUKOS

Tame sakiny kai kurie svetimieji — laikytini skoliniais, taigi nesmerktini: tortas, pyragas, kol jiems pakaitalų nėra. Bet ruliada, mozūrėliai, kringelis, boba (kaip ir dažnai girdimi kleckai, zacirkos, barankos) — seniai kalbininkų išravėti laukan. Mozūrėlių ar mozūrą vadinti plokštiniu gal tikėtų, bet regis kugelį jau taip vadina. Šis pavyzdys ir rodo, kad būtinas bendrinis centras, kuris visapusiskai išsvarstytų ir visuomenei pateiktų neabejotinas išvadas, tik taip išsirištų neaiškumai, nesupratimai.

Tuo tarpu kalbai tobulintis patartina įsiskaityti neseniai išleistus kalbininko A. Salio raštus (dr. P. Joniko redaguoti trys tomai, Roma). Okup. Lietuvoje gausu gerų kalbinių studijų, rimtų knygų, tik sunkoka gauti.

Taip tad supraskim, kaip nelengva kalbą taisyti ar ką nors joje keisti. Ir tai ne vienos galvos darbas. Ypač su svetimžodžių pakeitimu ar naujadarų įteisinimu. Kiekvienas žmogus yra subjektyvus: jam mieliausia būna sava tarmė. Todėl reikia dėl kiekvieno fakto daug galvasukties ir kalbininkams, o galutiniai nuostatai turi ateiti iš visuomeninių telkinių.

T. Klyga

Balandžio 24 d., 1986 "Dirvos" #17 — pusl. 13 prie straipsnio "Grandinė-lės viešnagė Philadelphijoje" įdėta nuotrauka yra ne "Grandinėlės", bet Hamiltono "Gyvataro" mergaičių. Ta nuotrauka, matyt, buvo užsilikusi "Dirvoje" kita proga prisiųstų nuotraukų pakėje. Žinoma, nedidelė čia klaida ir patys p. p. Sargiai, galbūt, jau Jums apie tai pranešė ir atitaisė. Gal svarbiau čia tik toms mergaitėms, kurios yra su r a n kšluosčiais nufotografuotos. Surašau ir jų pavardes: pradedant iš kairės ratu aukštyn, — Anita Pakalniškytė, Dalia Deksnytė, Kristina Stasiulytė, Virginija Stukaitė, Danutė Stonkutė, Jolanta Jokubynaitė, Anelė Kaminskaitė ir Regina Stanaitytė.

Žinau, kad klaidos neišvengiamos ir ši įvyko be niekeno blogos valios. "Dirvoje" visados yra ko pasiskaityti ir su malonumu jos laukiame. Linkiu sėkmės ateities darbuose ir planuose.

G. Breichmanienė

Red. pastaba. Klaida buvo pastebėta ir atitaisymas padarytas Dirvoje Nr. 18

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

UNION TOURS UNION TOURS UNION TOURS

BALTIC DELIGHTS — MAY-AUGUST 1986
TOUR TO VILNIUS, RIGA, TALLIN & HELSINKI
EXCURSIONS TO KAUNAS, TRAKAI & DRUSKININKAI 12-18 DAY TOURS GREAT
VALUE RATES FROM

\$1251.00 — \$1920.00

5 Nights Vilnius MINI TOURS, 10 Nights
VILNIUS CULTURE TOURS.

PLEASE SEND 1986 BROCHURE.

Name

Address

City State

Phone..... Home..... Office.....

FOR INFORMATION ABOUT BARGAIN MAY MINI
TOUR CALL STEPHANIE HORTON 212-683-9500 COL-
LECT. PLEASE CORRESPOND IN ENGLISH.

LOS ANGELES NEOLITUANAI GYVINA VEIKLĄ

Truputį snūstelėjus, reiktų ir vėl keltis. Prieš įvykstančią metinę (tikriau dvi-metinę) sueigą, buvę pirminkai pasitarę, sutarę pasiūlyti sueigai išrinkti naują valdybą iš pačių aktyviausių korporantų. Tad, ir šioje sueigoje buvo išrinkta nauja valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė: Ri-Rimas Mulokas — pirm., dr. Emanuelis Jarašūnas — vicepirm., Kristina Švarcaitė — sekr., Vytas Burokas — izd., Rita Tumienė-Dičiūtė — narys. Be to, valdybos pakviesti šie pareigūnai: Aloyzas Pečiulis — arbiter elegantarium, Laima Tumaitė — magistras ir Algirdas Narutis — tėvūnu. Kontrolės komisijon išrinkti: Algirdas Gedgaudas, Laima Tumaitė ir Vitas Mikalauskas. Taigi, naujajame valdžios sąstata

yra net keturi buvę pirminkai, tad reikia tikėtis, kad sudrebės po kojom žemė. Kalifornijoje būna ir tikrų žemės stuktelių, to reikia laukti ir iš naujosios vadovybės, nes čia neolituanai visada buvo išradingi. Anksčiau buvo tradicija, kad esamasis pirminkas būsimoje valdyboje pasitenkins vicepirminko titulu, kad išlaikyti testinumą ir solidarumą. Dabar net keturi buvę pirminkai (V. Burokas, E. Jarašūnas, R. Mulokas ir A. Pečiulis) sugūžėjo į valdžią, visiškai nesivarždami, pasiskirstant pareigomis.

Patį sueigą taip pat buvo ypatinga, nes kiek įmanoma vengta formalumų, o korporantiškoje dvasioje svarstyta, siūlyta ir ryžtasi pagyventi veiklą.

Pirmiausia nutarta pa-

siūlyti naujai Vyriausiai Valdybai visokeriopą mūsų paramą ir pagalbą, taip pat kai kurių sugestijų dėl Korp! suvažiavimo vietos, visos korporacijos slidinėjimo iškylos ir kt.

Vidutiniosios korporantų kartos vaikai jau žengia prie universiteto slenksčio, tai ypatingos pastangos bus dedamos sudaryti jiems ir kitiems to amžiaus jaunimui, susieiti pabendrauti, susipažinti su Neolituanijos siekliais bei tradicijomis ir skiepyti meilę lietuvių kalbai.

Nutarta paskirti auką po 100 dol. Vasario 16 gimnazijai ir skautų stovyklavietei. Iš pavienių neolituanų sudarytas atskiras Vasario 16 d. gimnazijai remti būrelis.

Apie įvykusį Korp! suvažiavimą pranešimą padarė Ed. Balceris, o apie Chicago padalinio iškilmingą ir šaunią metinę šventę, joje dalyvavęs mūsų atstovas A. Pečiulis. Taigi, platesniam bendradarbiavimui gera pradžia padaryta. Lauksime kolegų iš visos Amerikos ir į mūsų padangę. Visi paraginti užpildyti Vyr. Valdybos anketas ir dalyvauti Tautinės Sąjungos seime.

Sueigai pirmininkavo valdybos pirm. R. Vitkienė, sekretoriavo E. Gedgaudienė. Gero vėjo ir pilnų burių naujosios valdybos veiklos laiveliui. (eb)

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJUI 45 METAI

Dr. Jokūbo Stuko vadovaujama radijo valanda "Lietuvos Atsiminimai" balandžio 27 paminėjo 45 metų sukaktį. 45 metai yra pats gražiausias gyvenimo laikotarpis, kuris prabėga žaibo greitumu, bet išlaikyti tiek metų svetimam krašte lietuvišką radijo programą, jai ruošti, rūpintis lėšų telkimu, programų įvairumu, tai yra ilgas laikas ir vienam asmeniui didelis rūpestis, pareikalavęs daug pastangų.

Dr. Jokūbas Stukas, tą darbą pradėjęs prieš 45 metus būdamas 16 metų jaunuolis, o tik vėliau jam pradėjo talkinti ir žmona Loreta Kaselytė-Stukienė, bet ji išpareigojusi lietuvių skelbti per Vyčių organizaciją, Lietuvą pažino ir pamilo su visais jos vargais ir laimėjimais. Jo kalbos grynumas nesiskiria nuo mūsų visų mokslus baigusių Tėvynė. Jo Lietuvos istorijos ir lietuvių kultūros meilė, ypač lietuvių dainos, muzikos ir dailės meilė pritraukė jį tolimesniam lietuvių kultūros ugdymui svetimam krašte ir taip jo dėka lietuviams girdi jau 45 metai jo skriejantį gimtąjį žodį, dainą ir muziką radijo bangomis.

Tokia sukaktis tai yra didelė šventė ne vien šio radijo vadovui, bet ir visiems klausytojams ir kiekvienam

lietuviui. Per tą laiką daug klausytojų pasikeitė. Vieni iškelia amžinybėn, kiti jų vieton priaugo ir jau girdime jų balsą deklamuojant, dainuojant. Pažvalgę į šios radijo valandos ilgą praeitį, skelbusią mūsų gimtąjį kūrybingą lietuvišką žodį, mūsų tautos istoriją, tautos praeities didybę, visai pelnytai Jokūbui Stukui pripažinsime didelius nuopelnus lietuvių baruose.

Šio radijo bangomis taip pat girdime kalbant Lietuvos diplomatijos atstovus, kunigus, mūsų politikus, kultūrininkus, aktorius ir kitus organizacijų atstovus. Ir taip, paminėję šią garbingą 45 metų "LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo reikšmę lietuvių išeivijai, steigėjui prof. dr. Jokūbui Stukui linkime dar tiek pat metų atšvęsti ir jo ir jo uždegtai lietuvių ugnelei niekuomet neužgesti.

Emilija Čekienė

GOVERNMENT JOBS

\$16,040-\$59,230/year. Now Hiring.

Call 805-687-6000, Ext. R-5823 for current federal list. (12-19)

TOOL and DIE MAKER

Progressive dies for light and medium presses. Should be able to handle job from start to finish. Excellent wages and benefits, permanent position, overtime available. Apply in person or phone between 7:30-5 p.m. CLIPS & CLAMPS INDUST. 15050 Keel, Plymouth, MI. 48170 313-455-0880 (19-21)

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

Nuo Merkio iki Navako...(6)

Prestono paskalos

Apie Nepriklausomos Lietuvos asmenybes

28. Merkys, pulkininkas Antanas — advokatas iš profesijos, pirmą kartą iškilęs viešumon 1919 m., kada buvo paskirtas krašto apsaugos ministru. Nuo 1922 iki 1926 m. buvo Finansų ministerijos juriskonsultas. 1926 m. po perversmo buvo vėl paskirtas krašto apsaugos ministru, bet dėl asmeniškio nesutikimo su profesoriu Voldemaru atsistatydino iš tos vietos ir 1927 m. rugpiučio mėn. buvo paskirtas Klaipėdos krašto gubernatorium. Kalbėdamas rusiškai jis jaučiasi kaip namie, ir yra mandagus ir mielas žmogus, jei nekalba su vokiečiais ir apie vokiečius. 1934 m. buvo paskirtas Kauno burmistru, bet neparodė daug tam postui reikalingų gabumų, išskyrus gal būti palinkimą jam naudingam pašaliniam bizniui, kuriame jam daug padėjo jo lenkiškos kilmės žmona

Pulk. Merkys visados buvo labai mandagus su britų atstovais Lietuvoje, ir aiškinasi esąs labai palankus britams.

29. Mironas, Vladislovas. Baigė Mintaujos gimnaziją ir Petrapilio — dvasinę akademiją. 1904 m. paskirtas kunigu į Vilnių... kurį laiką bendradarbiavo Smetonos redaguotame Vilniaus laikraštyje. 1910 m. paskirtas Merkinės dekanu. Vokiečių okupacijos 1915-16 m. m. suvaidino aktyvią rolę lietuvių mokyklų steigime Vilniaus teritorijoje. 1918 m. išrinktas į Lietuvos Tarybą, kuri pasirašė Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją. 1926 m., kaip nacionalistų partijos "Tautininkai" atstovas, kartu su Smetona iš-

rinktas į Lietuvos seimą. Po 1926 m. gruodžio mėn. perversmo ir 'tautininkų' valdžios perėmimo buvo paskirtas bažnytinių reikalų departamento Vidaus Reikalų ministerijoje direktorium, bet kadangi tai nesulaukė šv. Sosto pritarimo, jis atsistatydino iš tos vietos ir buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės vyr. kapelionu bei Kauno įgulos bažnyčios rektorium. 1938 m. kovo mėn. buvo paskirtas ministru pirmininku. Tą postą išlaikė iki 1939 m. kovo mėn.

Jis yra energingas, apsukrus (cunning) ir dėka savo gerų ryšių su prezidentūra (presidential palace), labai įtakingas vidaus politikoje.

30. Musteikis, generolas Kazys Krašto apsaugos ministeris. Gimęs 1894 m. Utenos aps. Baigęs gimnaziją stojo į Orenburgo karo mokyklą, kurią baigė 1915 m. Dalyvavo pirmame pasauliniame kare kaip Rusijos karininkas, pakeltas į kapitonus. 1918 m. grįžęs į Lietuvą stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1921 m. pakeltas į majoro laipsnį. Tais pačiais metais pasitraukė iš kariuomenės ir išvažiavo į Vieną, kur studijavo Prekybos Institute. Baigęs grįžo į Lietuvą, 1928 m. vėl stojo į kariuomenę ir buvo paskirtas Lietuvos Karo mokyklos inspektorium. 1929 m. pakeltas į pulkininkus ir pasiūstas į Belgijos Štabo akademiją, kurią baigė 1932 m. Grįžęs buvo paskirtas generalinio štabo trečiojo skyriaus viršininku, o 1934 m. generalinio štabo administracijos viršininku. Tais

pačiais metais buvo paskirtas Lietuvos karininkų mokyklos Kaune (Kovno) viršininku ir 1937 m. pakeltas į generalus.

Generolas Musteikis visuotinai laikomas labai inteligentišku ir taktišku kariuomenės karininku.

Dalyvavo 1934 m. Voldemaro pučo numalšinime. 1938 m. buvo paskirtas Krašto apsaugos ministru.

31. Navakas, Jonas. Gimęs 1896 m. Vilkauskio(?) kaime, Panevėžio aps. Mokėsi Panevėžio gimnazijoje iki 1914 m. Nuo 1915 iki 1918 studijavo teisę Maskvos universitete. 1919 m. iš Rusijos grįžo į Lietuvą, kur gavo Joniškio milicijos šefo vietą. 1920 m. buvo paskirtas Piliečių Apsaugos Departamento direktorium. Tame poste išbuvo iki 1923 m. Baigęs Paryžiaus universiteto teisių fakultetą, 1928 m. buvo paskirtas Valstybės Tarybos reikalų vedėju (chief clerk), ir 1931 Piliečių Apsaugos departamento direktorium.

"Lietuvos vyriausybės sluoksniuose" yra laikomas gabi, energingu ir labai ambicingu jaunu vyru. Per savo politinę karjerą Lietuvoje — prieš ateinant į valdžią tautininkams — buvo susijęs su krikščionių demokratų ir liaudininkų partijomis, dabar opozicijoje.

Paskutiniaisiais keliais metais jis buvo aktyvus tautininkų partijos valdybos narys, kur dėl savo įtakos ir ambicijų įsigijo daug asmeninių priešių.

Navakas savo draugų yra apibūdinamas kaip šovinistas su oportunistine tendencijom ir nenuoširdus (devoid of sincerity).

Jis buvo paskirtas Klaipėdos gubernatorium tikintis, kad parodys didesnės iniciatyvos negu jo pirmatakūnas Gylis. Parodė tačiau tiek daug iniciatyvos, kad 1935 m. kovo mėn. buvo priverstas atsistatydinti. Dabar jis yra Valsybės tarybos narys, kuri jos nariams yra sinicura ir lentyna (atseit poilsio vieta — vm).

(Bus daugiau)

JAV LB KULTŪROS TARYBOS ŠEŠTOJI PREMIJŲ ŠVENTĖ

Laureatų pristatymas ir premijų įteikimas
Meninę programą atlieka
Clevelando dainos-muzikos vienetas
UŽDAINUOKIM!
Vadovaujamas Algirdo Bielskaus.

1986 m. gegužės 17 dieną.
Šeštadienį, 7:00 val. vakare,
Amerikos Lietuvių Piliečių Klube
368 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Maloniai visus kviečiame susitikti su mūsų kūrėjais ir pasidžiaugti jų įnašu į lietuvių kultūrą.
Globoja LB Bostono apygardos valdyba

Rengia JAV LB Kultūros Taryba

Susitikimas su LB vadovybe...

(Atkelta iš 3 psl.)

planavimo stadijoje, o atliekami tik bėgamieji darbai. Valdybai nemažą rūpestį kelia užsigulėjusi, taip vadinama "reorgų" byla, besitęsianti jau dešimt metų. Šios bylos vedimu rūpinasi Vytautas Volertas, gyv. New Jersey. Norima susitarti ir tą reikalą užbaigti, jei bus pritarimas iš RLB vadovybės.

Finansiniai reikalai yra žymiai pagerėję, nes Vasario 16 proga gautų aukų didžioji dalis jau pasiekė išdininką ir laukiama likusiųjų. Aukos gali siekti 60-70,000 dol. Džiaugėsi, kad lietuviškoji visuomenė supranta LB uždavinius ir dosniai parėmė. LB aukos renkamos, kaip minėta nepriklausomybės šventės minėjimo proga ir rugsėjo mėn. Didelė dalis paramos ateina iš Lietuvių Fondo. Yra sustiprinta finansų kontrolė ir vicepirm. Broniui Juodeliui pavesta tvirtinti visų įstaigų daromas išlaidas.

Po šios konferencijos, užtrūkusios porą valandų, visi dalyviai, D. Valentinaitės ir jos mamytės bei kitų talkininkų rūpesčiu, buvo pavaišinti.

JAV krašto valdyba yra aprėpusi įvairių paskirčių

Balstogėje buvo ištirta, kad radioaktyvumas Balstogės apylinkėse suintensyvėjo 10-20 kartų virš normalios padėties po Čiornobylio branduolinio reaktoriaus sprogimo 1986 m. balandžio 25 d. Kadangi Balstogės atstumas nuo Čiornobylio yra toks pat, kaip ir Vilniaus, tai radioaktyvinė tarša rytų Lietuvoje turi būti tokio pat laipsnio. Cesio ir jodo izotopų krituliai gali užnuodyti žemę 12-15 metų laikotarpiui.

Kadangi 60% sovietų atominių jėgainių yra panašios Čiornobylio reaktorių konstrukcijos, sovietai gegužės 1 d. laikinai uždarė ne-

plačius barus, turi patyruusių žmonių kadrus ir pasiryžusi pasiaukojančiai dirbti pasiimtus darbus. Dalis valdybos narių yra nenaujokai, todėl jų darbas vyksta be susitrukdyimų. Iš pirm. A. Gečio pareiškimų, atrodo, norima užkasti kovos kirvius ir ieškoti susitarimo visoje lietuviškoje veikloje. Gerai, kad ir bylos reikalai yra pavesti toliau gyvenančiam valdybos nariui, kuris nėra išėdęs chicagiškiams ir šalčiau gali į visą reikalą žiūrėti.

Sėkmingo darbo naujajai krašto valdybai, o mes, jei bus verti, mieliai padėsime.

mažą atominių reaktorių. Branduolinis reaktorius yra įrengimas, kuriame vyksta valdomoji sunkiųjų elementų branduolių grandininė reakcija. Branduoliniame reaktoriuje sudaromos sąlygos, kad antriniai reakcijos neutronai toliau dalytų branduolius. "Senoviškos" konstrukcijos Čiornobylio reaktoriaus lėtiklis naudoja grafitą ir anglies dvideguonies dujas. Šilumos agentas yra dujos.

Pačioje Lietuvoje veikia vadinama Ignalinos atominė jėgainė, kuri naudoja grafito-dujų lėtiklius. Apie 40 m. į šiaurės rytus nuo Ignalinos miestelio pietinėje Drūkšių ežero pakrantėje Maskvos nutarimu 1975 m. pradėta statyti atominė elektrinė su 4 branduoliniais reaktoriais po 1,5 milijonų kilovatų galios. Pilnutinė galia bus 5 milijonai kilovatų. Tai būtų didžiausia pasaulyje atominė jėgainė! Ignalinos jėgainė ne taip toli nuo šių didmiesčių: Vilniaus, Kauno ir Daugpilio.

Ignalinos jėgainės pirmas blokas buvo išbandytas 1983 m. pabaigoje, antrasis turėjo būti užbaigtas 1985 m., o kiti du — 1990 m.

Jėgainės turbinos gaminamos Charkove, o kitos dalys Sverdlovske ir Maskvoje. Elektrinė buvo suprojektuota Sovietų Rusijoje. Pačią statybą vykdė rusai, padėdami 40 kitų tautybių darbininkų ir specialistų. Projektavimo viršininkas yra V. Akutinas, jėgainės direktorius K. Zacharovas.

Ignalinos jėgainė buvo įjungta į Sovietų Sąjungos energetinę sistemą ir tiekia elektrą Lietuvai ir už jos ribų sritims. Tarnautojams gyventi buvo pastatytas Sniečkaus "miestas" apie 35 km. į šiaurės rytus nuo Ignalinos.

Jau yra skambučių, kad

viskas nėra tvarkoje su Ignalinos branduoliniu reaktorium. Lietuvos mokslininkai ir gamtininkai yra susirūpinę dėl gamtos taršos iš atominės jėgainės. Pavyzdžiui, nėra vėsinimo bokštų radioaktyviam vandeniui, tai karštas vanduo turės įsiliesti į Drūkšių žuvinę ežerą. Net TIESA 1984

m. spalio 10 d. laidoje parodė susirūpinimą dėl jėgainės nepatenkinamos saugumo technikos. Reaktorių reikia dažnai sustabdyti. Panaudojami neišbandyti mechanizmai. Taip pat kokybės inspekcija nepakankama. Tokia vieša projekto kritika, tarsi skambutis, yra įspėjimas, kad Lietuvą gali ištikti antra Čiornobylio katastrofa.

Algirdas Budreckis

DOVANŲ PARDUOTUVĖ

PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telef. (312) 778-2100

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Mažosios Lietuvos Fondas

217 BEDBROOK AVE. MONTREAL-WEST, QUE.,
CANADA H4X 1S2

ĮSIJUNKIME Į MAŽOSIOS LIETUVOS FONDA ŠIANDIEN! TAPDAMI RĖMĖJAIS: 10 dol. Gaudami visus aplinkraščius ir nuolatinę informaciją.

NARIAIS 100 dol. metinis arba 1000 dol. vienkartinis mokestis. Gaudami viską kaip aukščiau, menišką pažymėjimą, visas Fondo išleistas knygas su nario pavardės paminėjimu.

MECENATAIS 1001 dol. ir daugiau. Gaudami viską kaip aukščiau su privilegija pasirinkti knygą finansavimui. STEIGĖJAIS 3000 dol. Gaudami kaip aukščiau su nuotrauka vienoj pasirinktoj knygoj.

- ☐ TAIP noriu įsijungti.
☐ Priedu čekį sumoje:
☐ Atsiųsiu čekį.

Data:

VARDAS IR PAVARDE

ADRESAS

ZIP CODE

TELEFONAS

(19-23)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

Vytautas Abraitis sukaktuvininkas...

(Atkelta iš 1 psl.)

1938 m. rudenį Vytautą Abraitį sutinkame jau Berlyne ir jis ryžtasi dviejų metų laikotarpyje baigti politinius mokslus ir iš šios srities įsigyti doktoratą.

Deja, Europą ištinka didžioji tragedija. Prasideda Antrasis pasaulinis karas. Vokietija — kariaujančioji šalis. Pakinta gyvenimas ir Vytautas nebegali studijuoti. Sugrįžęs į Kauną, nekurį laiką dirba Taupomose Valstybės Kasose, o prieš pat Lietuvos okupaciją Vidaus Reikalų Ministerija jį paskiria Darbo departamentu Vilniaus srities Darbo biuro vedėju. Deja, bolševikams okupavus Lietuvą, Vytautas, kaip gilus patriotas, okupantui nepriimtinas ir iš šių pareigų atleidžiamas 1940 metų rugpjūčio 6 d.

Nėra to blogo, kas neišvengiamai gerą — sako lietuviškas priežodis. Taip atsitiko ir mišiam Vytautui. Tėvėlių dėka, jis niekada nebuvo praradęs Amerikos pilietybės ir tuojau po netekimo tarnybos, už poros dienų Vytautas jau kėlė sparnus Amerikos link.

Atvažiuavęs Amerikon su dviem doleriais kišenėje ir nemokėdamas anglų kalbos susidūrė su dideliais sunkumais, ne mažesniais ir už vėliau Ameriką pasiekusius DP. Tuo laiku Amerikoje dar siautė didelė bedarbių. Darbą gauti buvo labai sunku, o gyventi juk reikia.

Globojamas krikšto tėvo stropiai mokosi anglų kalbos vakarinėje mokykloje ir po trejetos mėnesių gauna darbą švininių žaislų lielijkloje, gaudamas po 40 centų valandai. Darbas sunkus. Verdantis švinas degina rankas. Po pusmečio gauna 18 dol. už savo darbą savaitėje.

1941 m., švęsdamas savo 25 metų gimtadienį, to paties krikšto tėvo dėka gauna darbą jo įmonėje, (ten jis dirbo) kur ir buvo dirbęs Vytauto tėvelis. Tai buvo vienos šeimos nuosava kompanija — kontraktorius, turėjęs sutartis su visais į

New Yorko uostą įvežančiais ir išvežančiais 7 geležinkeliais, pakrauti prekes į tų geležinkelių vagonus, arba iškrauti iš jų. Ši kompanija buvo garsi. Net vienu laiku kursavo šūkis, kad be Wm. Spencer & Son korporacijos, į New Yorko uostą negali būti įvežamas ar išvežamas nei vienas svaras prekių.

Vytautui čia sekasi geriau. Kad ir menkai mokėdamas anglų kalbą, gauna prižiūrėtojo darbą ir jo žinioje jau dirba 10 darbininkų. Taigi Vytautas jau "bosas". Jo viršininkas Vytautą paskyrė prižiūrėti 10 lenkų darbininkų, tikėdamas, kad jis moka lenkiškai. Pasirodė, kad Vytautas lenkiškai nemoka nei žodžio, o lenkai angliškai nesupranta taip pat. Tačiau ir čia Vytautas pasirodė darbštus, sumanus, kompanijai labai naudingas. Čia jis išdirbo net 37 metus iki 1978 m. pasitraukė į ramensio gyvenimo uostą — išėjo pensijon. Šioje kompanijoje Vytautas Abraitis kopė į aukštesnias ir aukštas pozicijas: assist. forman, forman, office manager, assist. superintendent, general manager ir paskutinė pakopa — consultant. (Rašau pavadinimus angliškai, nes lietuviško pakaitalo nesuradau).

Vytautas Abraitis, atvykdamas Amerikon, atsiųžė ir Vyt. Didž. universiteto teisių mokslo diplomą. New Yorko valstijos švietimo departamentas, pripažindamas išeitąjį mokslą ir turimą diplomą, buvo sutikęs jam leisti laikyti Bar Exam su sąlyga, jeigu prieš tai jis išlaikysias universitetinio lygio anglų kalbos, anglų literatūros ir Amerikos valdžios struktūros egzaminus, arba sėkmingai per du metus studijuos tuos dalykus universitete. Pasi-rinko antrąją galimybę. Dvejatą metų šias studijas tęsė New York universitete, jas baigė ir turėjo teisę laikyti Bar Exams. Deja,

ALT S-gos Rytinių skyrių pirmininkų posėdis 1960 m. Iš kairės: Brooklyno skyr. pirm. S. Gudas, Waterburio skyr. pirm. M. Gureckas, ALT S-gos pirm. E. Bartkus, Richmond Hill skyr. pirm. V. Abraitis, Talkos pirm. V. Rastenis, Newarko skyr. pirm. V. Dilis ir Philadelphia skyr. pirm. M. Česonis.

gyvenimo aplinkybės Vytauto gyvenimą pakreipė kita linkme, ir egzaminų išlaikyti nebeturėjo galimybių.

1946 m. Vytautas veda Stella Zostautaitę, su kuria nuostabiai gražiai sutardami išgyveno jau 40 metų.

Po sunkių išgyvenimų, laimingai praleistų jaunystės dienų, sunkaus vargo darbovietėse, Vytautas Abraitis pagaliau stabtelėjo ramiame gyvenimo uoste. Prieš 8 metus įsikūrė gražioje Palm Coast, Floridos vietovėje, gražioje, golfo laukų apsuptuose namuose ir čia su mylima gyvenimo palydove Stella džiaugiasi gyvenimu.

Vytautas Abraitis nuostabus žmogus. Augalotas, stambus, amžinai veidu skuba šypsena, atviras pokalbiuose, didelių principų, plačios tolerancijos. Niekada nedėjuoja ir nesiskundžia savo dalia, nors kartais jį aplanko ir sveikatos nėsėkmės.

Trumpai stabtelėję Vytauto kasdieninio gyvenimo kelionėje, dabar sugrįškime bent trumpai akimirka į jo šakotą lietuvišką veiklą, kurią jis skyrė nepriklausomai Lietuvai ir išeivijoje gyvenantiems lietuviams.

Kaip dera geram tėvynės sūniui, mylinčiam savo tėvynę, Vytautas jau studijų metais, Kaune, įstoja į Korp! Neo-Lithuania. Koligos korporantai pastebi jo sugebėjimus ir jis 1937 m. rudenį išrenkamas į Korporacijos valdybą, o sekančiais metais — Korporacijos pirmininko pareigose.

Atvykęs Amerikon jis randa įvairių veikiančių organizacijų, tačiau ano meto lietuvių organizacijų struktūra žymiai skyrėsi nuo Lietuvos visuomeniškų organizacijų. Lietuvių pasaulėžiūriškas susiskirstymas buvo žiaurus. Trys vadovaujančios srovės — katalikai, socialistai ir sandariečiai — patriotiškosios sro-

vės — tarpusavyje labai nesutarė.

Čia, atrodo, Vytautui Abraičiui teko didelis santikos jėškotojo ir darbų suderintojo vaidmuo.

Būdamas tautinės minties žmogus, jis ir Amerikoje jungiasi į panašias organizacijas. Jis uoliai dirba Tautininkų klube, N. Y. 1943 m. drauge su kitais New Yorko tautininkais sušaukia tautinės minties organizacijų ir veikėjų konferenciją, kurios metu buvo įsteigtas Lietuvių Amerikiečių Tautininkų Centras, kuris buvo vienas iš tų trijų tautininkų organizacijų, 1949 m. sudariusių Tautinę Sąjungą. 1942-1943 m. aktyviai jungiasi į New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybą ir joje dvi kaden-cijas, pagal rotacinę tvarką, eina pirmininko pareigas.

Vytautas Abraitis, apdovanotas organizaciniais gabumais, visur laukiamas, organizacijose renkamas į valdybas, joms vadovauja. Štai jį randame pasitarimuose steigiant Tautinę Sąjungą, atstovaujant Tautininkų centrui. O ALT S-gos steigiamajame seime išrenkamas į pirmąją S-gos Tarybą. 1950 m. įsteigia ALT S-gos Richmond Hill skyrių ir jam sėkmingai vadovavo 10 metų, kada buvo išrinktas Sąjungos pirmininku.

1961-1964 m. ALT S-gos seime, Chicagoje, išrenkamas pirmajai kadencijai pirmininku, o St. Louis, Mo. išrenkamas antrajai kadencijai Sąjungai vadovauti. Šių dviejų kadencijų metu Vytautas Abraitis, kaip pirmininkas, parodo didelę energiją, sėkmingai vadovauja Sąjungai, įdeda daug pastangų telkiant lėšas A. Smetonos monografijai išleisti ir platinti. Tam reikalui buvo sutelkta virš 15 tūkstančių dolerių. Monografija, parašyta A. Merkelio, buvo išleista.

Persikėlęs į New Jersey 5 metus vadovavo ALT S-gos Elizabetho skyriui ir

iš čia pasitraukė į pensiją.

Jam nebuvo svetimos ir kitų organizacijų darbo sritys. Kan. Končiaus BALF valdyboje du metus dirbo iždininku, Balfui pirmininkaujant kun. Martinkui — valdyboje ėjo vicepirmininko pareigas. Aktyviai reikėsi steigiant TALKĄ (ją sudarė Tautinis Sąjūdis, Rezistencinė Santarvė, Atgimimo Sąjūdis, Laisvės Kovotojai). Aktyviai dalyvavo steigiant Nepriklausomybės fondą, kuris išleido kapitalinį veikalą Lithuania 700 years, o vėliau visą eilę kitų vertingų leidinių, išrūpinęs New Yorko valstijoje registraciją ir inkorporavimą. Buvo išrinktas to Fondo pirmuoju pirmininku.

Pagaliau sulaukęs pensininko dienų, apsigyvenęs Palm Coast, Fla. nesėdėjo sudėjęs rankų, bet tuojau įsijungė į šios lietuvių kolonijos veiklą. 1978 metais buvo vienas iš steigėjų ir pirmųjų trijų valdybų narys Daytona Beach ir apylinkių klubo. Prieš šešeris metus jis suorganizavo ir sėkmingai vadovauja ALT S-gos Daytona Beach apylinkių skyriui. O taip pat aktyviai reiškiasi ir šios lietuvių kolonijos visokerio-poje veikloje.

Šia proga trumpomis akimirkomis prabėgome šio tauraus lietuvių gyvenimo takais. Vytautas Abraitis gyveno ir gyvena ne vienasau, savo šeimai, bet ir mūsų pavergtos tėvynės bei išeivijos lietuvių laimingesnei, šviesesnei atečiai. Švėsdami jo amžiaus sukaktį, Jam linkime dar daug gražių ir laimingų gyvenimo metų, o taip pat neišsenkančios energijos darbams, kurie įprasmina ir Jo gyvenimą.

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

V. Abraitis pirmininkauja ALT S-gos seime 1981 m. Kairėje pirmininkai: dr. P. Švarcas, inž. A. Mažeika.

DAYTONA BEACH

GERAI VEIKIA ALT S-GOS SKYRIUS

Prieš šešerius metus, veiklaus visuomenininko Vytauto Abraičio pastangomis buvo įsteigtas Daytona Beach apylinkių Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyrius. Per tą laiką skyrius išaugo ir šiuo metu šioje negausioje lietuvių kolonijoje skyriui priklauso 26 aktyvūs nariai.

Šio skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko š. m. balandžio mėn. 24 d. Marytės ir Stasio Šarausko namuose.

Skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis pasveikino susirinkusius narius ir susirinkimui vadovauti pakvietė Andrių Mironą, o sekretoriauti Oną Mironienę.

Prieš pradėdant svarstyti darbotvarkėje numatytus klausimus, pirmininkas paprašė visų susirinkimo dalyvių atsistojimo ir tylos susikaupimo minute pagerbti balandžio 4 d. mirusią šio skyriaus aktyvią narę a. a. Angelę Kašubienę. Per šešerius metus skyrius neteko Adolfo Andriulio, J. Kasmausko, S. Kontrimo. Jie visi buvo skyriaus aktyvūs nariai, visada prisidėdavo prie skyriaus veiklos darbu ir auka.

Apie skyriaus veiklą išsamų pranešimą padarė pirmininkas Vytautas Abraitis. Skyrius, sako pirmininkas, kalnų nenuvertė, bet kiek sąlygos leido nuoširdžiai dirbo. Suruošė Dirvos 70 metų sukakties minėjimą, sėkmingai įvykdė Dirvos vajų, sutelkdami apie 1,000 dol. Iš kasos valdyba

parėmė vajų stambesnę auką. Skyriaus narės, vadovaujant Stelai Abraitienei ir Natalijai Subačienei Dirvos minėjimo dalyviams suruošė puikias vaišes. Minėjime paskaitą skaitė žurnalistas Vytautas Meškauskas. Skyriaus nariai aktyviai prisideda prie šios lietuvių kolonijos klubo veiklos. Glaudžiai bendradarbiauta su ALT S-gos centro valdyba. Iš kuklių išteklių paremta ir mūsų spauda.

Valdybos sekretorius Jurgis Miežaitis pranešė, kad valdyba turėjo 5 posėdžius, planavo ir įvykdė visus numatytus darbus.

Valdybos išdininkas Pranas Domijonaitis aptarė kasos stovį. Kasoje turima 452.57 dol. Pajamas sudarė renginys ir nario mokestis.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė Stella Abraitienė. Iš akto matyti, kad skyriaus išdas tvarkomas gerai, tvarkingai.

Sekančiam terminui, susirinkimui prašant, sutiko pasilikti ta pati skyriaus valdyba — pirmininkas Vytautas Abraitis, sekretorius Jurgis Miežaitis, išdininkas Pranas Domijonaitis. Kontrolės komisija — Stella Abraitienė, Natalija Subačienė ir darinktas trečias narys Andrius Mironas.

Einamuose reikaluose buvo aptartas ALT S-gos įvykstantis Seimas. Į seimą vyksta pirmininkas Vytautas Abraitis ir atstovas Jurgis Janušaitis. Susirinkimas seimo proga Sąjungai paskyrė 100 dol. auką. Pasitarta Tautos šventės rengimo klausimais. Šventę ruoš skyrius. Valdyba

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS DEVYNIOLIKTO SEIMO, VYKSTANČIO LOS ANGELES MIESTE ŠIŲ METŲ GEGUŽĖS 24 IR 25 DIENOMIS

IŠKILMINGAS BANKETAS

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALEJE
GEGUŽĖS MĖN. 24 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ,
PRADŽIA 7 VAL. VAKARO.

Pokylyje dalyvaus garbingų svečių iš toli.

MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS:

viešnia iš Clevelando, pianistė

Birutė Smetonienė

ir losangelietė solistė

Janina Čekanauskienė,

akompanuojant pianistei

Raimondai Apeikytei.

Puikūs užkandžiai, karšti pietūs,
taurūs, kilnūs ir gaivūs gėrimai.

Šokiai grojant jaunimo orkestrui

VISKĄ PADENGŠ ĮEJIMO KAINA \$25.00 ASMENIUI.

Dėl rezervacijų kreiptis į Joną Petronį, (213)
664-0791 arba į kitus ALT S-gos Los Angeles skyriaus valdybos narius.

Rengia LOSANGELIEČIAI TAUTININKAI

Birutė Smetonienė

Janina Čekanauskienė

Raimonda Apeikytė

“Amber Holidays”

1986 M. ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ

Gegužės 20 — 1665.00	Rugpiūčio 14 — 1555.00
Birželio 18 — 1539.00	Rugsėjo 2 — 1885.00
Liepos 16 — 1731.00	Rugsėjo 17 — 1421.00
Liepos 21 — 1348.00	Spalio 1 — 1538.00
	Gruodžio 26 — 1476.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalų skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

[Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA 0324

pasirūpins ir šventės minėjimo programa. Pirmininkas Vytautas Abraitis susirinkimui baigiantis pasveikino ilgametę skyriaus narę dr. K. Žilinskiene ir naują skyriaus narį Alfonsą Bacevičių.

Skyriaus valdybos vardu pirmininkas padėkojo šeimininkams Marytei ir Stasiui Šarauskams už susirinkimo globą, gražias vaišes ir įteikė A. Merklio knygą apie Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną.

Susirinkimas praėjo gana darbingoje nuotaikoje. Skyriaus valdyba ir nariai numato ir šiais metais, kiek bus imanoma, gyvinti skyriaus veiklą.

Jurgis Janušaitis

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

LOS ANGELES

• Kazimieras Bandzevičius Kalifornijoje atšventė 100-tąjį gimtadienį. Jis jaučiasi gerai, tik sako, kojos nebėra tokios greitos. Laimingų metų sukaktuvininkui.

• Los Angeles Lietuvių Dienos ir Šv. Kazimiero parapijos 45 metų sukaktis įvyks š. m. birželio 22 d. Meninę programą atliks mergaičių choras "Pavasaris" iš Kanados. Be to, vyks dailės paroda.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PASISEKĖS MARGUČIO KONCERTAS

Chicagoje veikiantis seniausias lietuvių radijas MARGUTIS balandžio mėn. pradėjo 55-sius veiklos metus. Jau dvidešimt metų Margučio laidas sumaniai redaguoja žurnalistas Petras Petrutis. P. Petrutis nesitenkina tik radijo laidomis, bet ieško naujų talentų ir organizuoja koncertus. Vieni koncertai geriau pavyksta ir susilaukia visuomenės didelio dėmesio bei paramos, kiti mažiau patraukia lankytojų dėmesį, žiūrint koncerto pobūdžio. Paskutinis Margučio su-ruoštas solistės Nijolės ir muziko Arvydo Paltinų koncertas, susilaukė ypatingo pasisekimo ir sausakimšai užpildė Jaunimo centro salę.

Kaip žinome, Nijolė ir Arvydas Paltinai gyvena Huetttenfelde, Vokietijoje, kur Arvydas dėsto muziką Vasario 16 gimnazijoje. Paltinai Amerikoje lankosi ketvirtą kartą ir koncertavo visose didesnėse lietuvių gyvenvietėse, o Chicagoje buvo jų jau penktas koncertas, ruoštas Margučio.

Solistė Nijolė atliko 2½ val. estradinių dainų programą, sulaukusią labai šilto ir nuoširdaus publikos pritrimo. Jos laikymasis scenoje, aprangos dažnas keitimas, pritaikytas dainų turiniui, malonus balsas žavėte žavėjo gausią publiką. Arvydas operavo sudėtingus akomponimento elektroninius instrumentus ir daug prisidėjo prie koncerto pasisekimo. Margučio vedėjas Petras Petrutis vykusiai pranešinėjo atliekamą programą, o įtarpose linksmam nuteikdavo klausovus, įjungdamas "politines" žinias ir oro biuro pranešimus. Solistė apdovanota gėlių puokštėmis, jos labai mėgiamomis.

Programos pabaigoje Arvydas Paltinas supažindino su Vasario 16 gimnazijos rūpesčiais ir padėtimi. Koncerto išvakarėse, komi-

teto rūpesčiu, turėjo susitikimą su spaudos žmonėmis, tėvais ir mokiniais, norinčiais lankyti Vasario 16 gimnaziją. Abiejuose pranešimuose kvietė remti gimnaziją aukomis ir mokiniais. Šiais mokslo metais lanko 29 mokiniai iš Amerikos. Vykdoma berniukų bendrabučio statyba ir pilies atnaujinimas. Prie gaunamos didelės Vokietijos valdžių paramos, ketvirtą dalį išlaidų turi padengti lietuviai. Bendrabutis jau yra po stogu ir prieš Kalėdas turi būti baigtas, jei nepritrūks pinigų.

Centrinis Vasario 16 gimnazijai remti komitetas, vadovaujamas Karolio Milkovaičio, yra išsiuntinėjęs tūkstančius laiškų, prašant aukų, kad darbai nesustotų. Būkime dosnūs ir paremkime vienintelę lietuvišką aukštesniąją mokyklą, veikiančią Vakarų Vokietijoje, Vasario 16 gimnazijos vardu.

Po koncerto, įvyko susitikimas ir pabendravimas kavinėje, su Nijole ir Arvydu Paltiniais. Beje, Paltinai ir kitais metais lankysis Amerikoje ir Margutis vėl ruošia jų koncertą.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENININKŲ SULĖKIMAS

1980 m. balandžio 20 d. Jaunimo centre, Chicagoje, įvyko JAV LB vidurio vakarų apygardos atstovų suvažiavimas ir rajoninė Vidurio vakarų, Michigano ir Ohio apygardų pirmininkų konferencija. Suvažiavime dalyvavo dalis krašto valdybos narių ir padarė pranešimus iš savo darbo sričių, o taip pat ir krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys.

Apygardų pirmininkų konferencijai, dalyvaujant ir visiems atstovams, vadovavo krašto valdybos vicepirm. organizac. reikalams Jonas Urbonas, o vidurio vakarų apygardos suvažiavimui — apyg. pirm. Biru-

Margučio radijo pakviesti muz. Arvydas ir sol. Nelė Paltinai, šiemet koncertavo Los Angeles, San Francisco ir Chicagoje, visur sulaukdami didelio pasisekimo. Nuotraukoje po koncerto Chicagoje, Jaunimo centre. Iš kairės: Margučio darbuotojas Leonas Narbutis, Julija Narbutienė sol. Nelė Paltinienė, muz. Arvydas Paltinas, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė ir Margučio vedėjas Petras Petrutis.

tė Vindašienė. Sekretoriavo Danguolė Ilginytė.

Invokaciją sukalbėjo kun. Juozas Vaišnys, SJ, sveikino PLB valdyba vicepirm. švietimui ir tautiniam auklėjimui Birutė Jasaitienė, krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, Lietuvių Fondo valdybos pirm. dr. Antanas Razma ir kt.

Pranešimus padarė krašto valdyba: pirm. A. Gečys, vicepirm. J. Urbonas, vicepirm. J. Kojelis, ryšininkė su spauda Liuda Rugienienė, tarybų pirmininkai — kultūros I. Bublienė ir soc. reikalų D. Valentinaite (Krašto valdybos pasisakymai spausdinami atskirai, patirti per susitikimą su spaudos žmonėmis). Apie Ohio apyg. veiklą trumpai kalbėjo žiedonis. Apygardoje yra 8 apylinkės, bet gerai veikia tik dvi, kitos tik vegetuoja. Michigano apyg. valdybos vardu pranešė Jonaitis. Apygardoje veikia trys apylinkės. Trečioji tik ką įsisteigė Lansinge.

Diskusijų metu buvo prašoma taupyti pinigus, nes apylinkės yra perkrautos aukų rinkimu. Krašto valdybos reikalams vykdomos dvi aukų rinkliavos: nepriklausomybės atstatymo minėjimų metu ir rugsėjo mėn. spec. švietimui. Apylinkės rinkliavas turėtų daryti tik su krašto ar apygardų valdybų aprobavimu. Krašto valdyba įsivedė naują instituciją — kontrolierių ir juo paskyrė Bronių Juodelį. Br. Juodelis kontroliuoja krašto valdybos ir visų tarybų išlaidas. Manoma, kad tas prisidės prie didesnio taupumo.

Apygardų atstovų suvažiavimas

Užbaigus rajoninę konferenciją, pirmininkavimą perėmė apyg. pirm. B. Vindašienė. Apie V. vakarų apyg. veiklą pranešė buv. pirm. Kazys Laukaitis ir dabartinė pirm. Birutė Vin-

dašienė, išdininkas Juozas Matusevičius, kontrolės komisijos — Julius Balutis ir pasauliečių teisėms lietuvių šv. Kazimiero kapinėse ginti pirm. Algis Regis.

Diskusijų metu buvo siūlymų atskirti rajoninę konferenciją nuo apygardos atstovų suvažiavimo, nes painiojasi reikalai. Iš kitos pusės žvelgiant, krašto ir apygardų valdybų pranešimai taikomi visiems, o atskyrus — tektų kartoti. Pasisakius daugumai suvažiavimo dalyvių, palikta dabartinė tvarka, nes kitų apygardų atstovams žinotina ką veikia jų kaimynai. Taip pat pasisakyta R. K. lietuvių labdarių draugijos senelių namų — Holy Family Villa esamos padėties reikalu. Į šį daugmilioninį turą ištiesė ranką Chicagos arkivyskupija ir paskyrė savo patikėtinių tarybą. Labdarių sąjunga nori ir toliau išlaikyti lietuvių rankose ir prašo stoti nariais. Į veikiantį komitetą paprašytas įsijungti Algis Regis, kaip daug reikalų su diocезija turėjęs dėl kapinių ir šv. Kryžiaus bažnyčios.

Apyg. pirm. B. Vindašienė įteikė padėkos lakštus pasidarbavusiems bendruomenininkams: K. Laukaičiui, S. Daulienei, L. Šimaičiui, S. Jokūbaičiui, J. Rugeliui ir A. Likanderienei.

Po pertraukos, sveikino Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis. Iš klausyti pranešimai šių apylinkių: Auroros, Brighton Parko, Cicero, Lemon-to, Marquette Parko, Melrose Parko. Telefonu perduotą pranešimą atpasakojė pati pirm. B. Vindašienė, ilgiausį pavad. turintį Kenosha — Racine — Milwaukee, dabar sutrumpino į Wisconsin apylinkę. V. vakarų apygardoje yra 16 apylinkių, bet atstovus teatsiuntė tik 6 apylinkės ir viena raštu. Dėl gyventojų kaitos, kai kuriose miestų

apylinkėse labai sumažėjo lietuvių, o priemiesčiuose lietuvių skaičius didėja. Naujoji apyg. valdyba numato steigti naujas apylinkes.

Vienų apylinkių veikla yra labai gyva, plati ir vadovybės atlieka visas lietuvių išlaikyti funkcijas. Yra apylinkių, pagal vietos sąlygas gerai atliekančių visas pareigas, nors narių skaičiai nėra dideli. Bendras pranešimų vaizdas yra skurdokas, nes vyresnieji pavargo, o jaunesnieji nesiskubina juos pakeisti.

Nutarimų komisijos vardu Rugelis (kiti du nariai — K. Dočkus ir A. Regis), perskaitė nutarimus, kuriuose suvažiavimas įnešė kai kurių pataisų ir pavedė apyg. valdybai, išlyginus kalbą, paskelbti.

Pabaigoje Lietuvos Kronikos sąjungos valdybos pirm. kun. K. Kuzminskas padarė pranešimą apie Kronikos knygų leidimą ir prašė remti.

Suvažiavime dalyvavo: V. Vakarų apyg. 71 atstovas, Michigan — 2, Ohio — 2, svečių — 10 ir tarybos narių — 12.

Atstovai pasisakė rūpinimais socialiniais, organizaciniais, politiniais, kultūriniais ir švietimo klausimais.

Suvažiavimas baigtas visiems dalyviams sugiedojus Lietuvos himną.

• Eugenijaus Kriaučeliūno vardo jaunimo premija už 1985 m. įteikimas įvyks š. m. gegužės mėn. 10 d., šeštadienį, Jaunimo Centro kavinėje. Į premijos įteikimo iškilmes atvyksta laureatas Algis Kuliukas iš Londono, Anglijos. Algis Kuliukas praeitais metais aktyviai reikėsi pabaltiečių surengtam Kopenhagos Tribunoje ir Baltijos išvykoje.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Chicagoje "Aušros Vartų" tunto sueigoje Vid. rajono vadeivė A. Izokaitienė su skautininkėmis J. Janonienė, V. Klikiene ir D. Gotceitiene. A. Namikienės nuotr.

KANADOS LIETUVIAI

J. Varčius

"PARAMOS" 50 MILIJONŲ SUKAKTIS

"Parama" yra Toronto lietuvių kredito kooperatyvas, kuris bankines operacijas pradėjo 1953 m. vasario 20 d. Tai pirmasis turtingiausias lietuvių kredito kooperatyvas Kanadoje. Po 27 metų veiklos, šio kooperatyvo aktyvai pasiekė 25 milijonus dolerių. Tai buvo išpūdingas skaičius, sustip-

rinę šio lietuviško banko prestižą. Paskutinių šešių metų laikotarpyje "Paramos" aktyvai padvigubėjo. Š. m. balandžio 13 d. įvyko "Paramos" kredito kooperatyvo 33-čiasis metinis narių susirinkimas Toronto Lietuvių namuose, kuriame dalyvavo 432 pilnateisiai nariai. Mirusieji buvo pagerbti tylos minute. Perskaičius ir patvirtinus 1984 metų susirinkimo protoko-

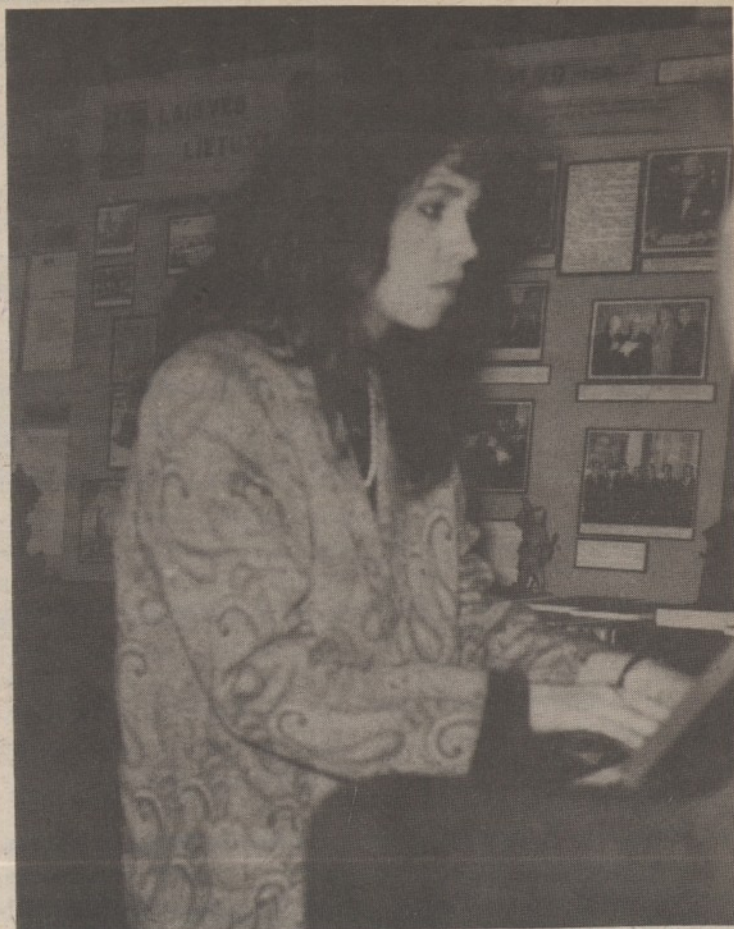
lą, valdomųjų organų pareigūnai padarė pranešimus apie 1985 metų kooperatyvo veiklą ir pasiektus finansinius rezultatus.

Pirm. H. Stepaitis savo apžvalgoje konstatavo, kad "Paramos" aktyvai 1985 m. padidėjo 6,5 milijonų dolerių, pasiekę iš viso arti 50 milijonų dolerių. Ir šiais metais augimas nesumažėjęs ir aktyvai jau peršoko 51 milijono dolerių sumą. Narių skaičius irgi didėja. 1985. XII. 31 kooperatyvas turėjo iš viso 5480 narių. Nariams padėti valdyba svarsto pora naujų projektų. Pirmas projektas: nariai surašydami testamentus, jo vykdytojais galės pasirinkti iš valdybos direktorių-narių ir "Parama" bus testamento vykdymo garantuotoja. Antras projektas: pinigų persiuntimas į Lietuvą giminėms per "Paramą", kuri sutvarkys sertifikatų procedūrą, pagal kuriuos pinigų gavėjas už vieną dolerį gaus apie du rublius ir 70 kapeikų. Taigi, jei bus pasiūsta \$10,000, tai sertifikatais Lietuvoje giminės gaus 27 tūkstančius rublių, už kuriuos turės teisę specialiose krautuvėse pirkti automobilius, japoniskus televizijos aparatus, šaldytuvus ir t.t. Žinoma, keitimo kursas gali būti skirtingas; čia paduotas tik kaip pavyzdys projekto išryškinimui. Baigęs pranešimą, pirmininkas įteikė valdybos paskirtą stipendiją \$500 Ričardui Budnikui, aktyviam Bendruomenės veikėjui, kuris šiuo metu studijuoja Toronto universitete.

Iždininkas D. Vaidila supažindino narius su 1985 m. apyskaitomis.

Vykusiose diskusijose buvo pareikšta kai kurių abejonių dėl planuojamo patarnavimo siūsti pinigus į okupuotą Lietuvą per "Paramą", nes šiuo atveju būtų pažeistas principas vengti bendradarbiavimo išėivijos organizacijoms su okupacinės valdžios įstaigomis. Pirm. H. Stepaitis paaiškino, kad kanadiečių finansinės institucijos ir kelionių biurai siūnčia pinigus į Sovietų Sąją, už kuriuos siuntėjas turi mokėti aukštus patarnavimo mokesčius. "Parama" šiuo atveju nariams patarnaus už mažą atlyginimą išlaidoms padengti, apie 2-3% nuo siunčiamos sumos. Atsiklausius narių, dauguma pritarė šiam projektui. Dėl testamentų vykdytojų pasirinkimo iš valdybos direktorių-narių diskusijose išryškėjo, kad "Parama" kaip organizacija negali būti vykdytoja ir dėl vykdymo negalės duoti jokių garantijų.

"Paramos" kredito kooperatyvas nuomoja patalpas Lietuvių namuose, kurios padidėjus operacijoms, nėra patogios nei tarnautojams nei nariams. Šiuo me-

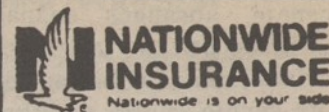
Detroitietė iškili pianistė Audronė Mingėlaitė, atlikusi meninę programą Tautos Fondo renginyje Detroito balandžio 13 d. K. Sragausko nuotr.

tu kooperatyve dirba 11 tarnautojų. Pirmininkas pareiškė, kad Lietuvių namai planuoja statyti naują pastatą, kuriame "Parama" galės įsikurti erdviose patalpose. Tačiau šis Lietuvių namų naujo pastato planavimas yra sutikęs labai daug kliūčių ir abejotina ar bus pastatytas naujas pastatas, nes šis reikalas jau svarstomas keletas metų. "Parama" turėtų pasekti kitų lietuvių kooperatyvų pavyzdžiu ir pasistatyti nuosavus namus.

1985 m. "Paramos" valdybą sudarė: pirmininkas H. Stepaitis, vicepirm. V. Aušrotas, iždininkas D. Vaidila, sekretorius J. E. Birgiolas ir narys O. Delkus. Kredito komisija: pirm. L. Šeškus, V. Petraitis ir T. Stanulis. Priežiūros komitetas: pirm. V. Sendžikas, S. Masionis ir A. Jucys. 1986

m. šie valdomieji organai po įvykusių susirinkimų nepasikeitė, išskyrus kredito komitetą, iš kurio pasitraukus pirm. V. Šeškui po 21 metų tarnybos, jo vieton buvo išrinktas jaunosios kartos atstovas K. Draudvila.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION 1986

Šiūlo sutaupyti keliaujant LIETUVĄ per KANADĄ, pigiausia kaina tik \$999.00 U.S. Kelionių ilgis nuo 7 iki 23 dienų. Ilgiausias laikas Lietuvoje — 11 dienų!!!

[kelionių kainas įskaityta skridimai patogiomis oro linijomis, aplankant gražiausius Europos miestus; viešbučiai, transportas, maistas, ekskursijos bei kiti patarnavimai.

Išvykimo datos:		
Gegužės 13	Liepos 10	Rugsėjo 3,
Gegužės 28	Liepos 16.	Spalio 2,
Liepos 3	Rugpjūčio 14	Gruodžio 26

Kviečiame

telrauti

smulkesnių

informacijų

GERIAUSIOS ATOSTOGOS KANADOJE „EXPO 86“!!!

Rugpjūčio 8 d. organizuojama aštuonių dienų ekskursija į šį nepakartojamą renginį. **KELIONĖS KAINA: \$599.00 U.S.** įskaitant skridimus iš Toronto ir atgal, viešbučius, 3 dienų pasą į „EXPO 86“, spalvotą informacijos knygą, nuotaikingus pietus pramoginiame laive, 2 dienų kelionę autobusu, lydimą patyrusio vadovo, aplankant gražiausias Vakarų Kanados vietas. Norintiems vykti į „Expo 86“ kito mis datomis galime pasiūlyti įvairių įdomių maršrutų. Viso pasaulio dėmesys nukreiptas į „EXPO 86“, tad vietų skaičius ribotas.

Skubėkite užsakyti vietas dabar!

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Priima užsakymus nupirkti giminėms automobilius tiesiogiai iš Kanados pagal nurodytą adresą.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JÜRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR

7 metal pirmaujančios Kanadoje lietuvių kelionių biuro registracijos numeris 2159872.

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 - 18 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

14 DIENŲ — LIETUVA IR RUSIJA

Kelionė 716: liepos 16 — liepos 29 — \$1,699. Maskvoj 1 diena, Vilniuj 10, Maskvoj 1. Swissair iš JFK ir Bostono

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

Kelionė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

10-17 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, UKRAINA, RUSIJA IR VENGRIJA

Kelionė 610: birželio 12 - birželio 25 — \$1,669.

Kelionė 708: liepos 10 - liepos 23 — \$1,669.

Kelionė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Kijeve 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 603: birželio 3 — birželio 17 — \$1,849.

Kelionė 701: liepos 1 — liepos 15 — \$1,849.

Kelionė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 617: birželio 17 - liepos 3 — \$1,799.

Kelionė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, traukinu iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Luftansa iš JFK ir Bostono.

13 - 14 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kelionė 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoj 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, AUSTRIJA, BAVARIJA

Kelionė 722: liepos 22 - rugpjūčio 4 — \$1,829. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Vlenoj 2, Miunchene 3, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

Kelionės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusių 1985 gruodžio 1. Kelionių kainos gali keistis, besikeičiant kelionių lėktuvais kainom. Visiem klientam bus pritaikytos pigiausios oro kelionės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškvietimo dokumentus

nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas

dovanas giminių Lietuvoje

tarpininkaujant palikimų sutvarkyme

Grandinėls vadovas Liudas Sagys 1953-1986 metais.

GRANDINĖLĖS ŠASKRYDIS

Šių metų gegužės mėn. 24-25 dienomis yra kviečiamas buvusių ir esamų Grandinėls narių, globėjų ir rėmėjų šaskrydis Clevelande. Šio įvykio iniciatoriais ir organizatoriais yra buvę šokėjai ir muzikantai. Jų sąstatą sudaro: Dalia Motiejūnienė, pirmininkė, Gailė Mariūnaitė, vicepirmininkė, Ingrida Bublienė, sekretorė, Rita Matienė, išdininkė. Visokiomis kitokiomis šaskrydžio komiteto pareigomis yra pasiskirstę šie asmenys: Vitalija Butkuvienė, dr. Roma Degėšienė, Kristina Freudenberger, Danutė Grigaliūnienė, Eglė Laniauskienė, Daiva Madjar, Bob Mayes, Elena Oster, Nijolė Rukšėnienė, Algis Rukšėnas, Ilona Schmid, dr. Viktoras Stančius, Gintas Taoras, Valdona Žiedonienė ir Aldona Zorskienė.

Šaskrydžio programa yra sekanti:

Šeštadienį, gegužės 24 d. —

2 val. p. p. registracijos pradžia Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos auditorijoje, 18022 Neff Rd., Clevelande.

4-6 v. p. p. toje pačioje vietoje visi Grandinėls nariai galės prisiminti šoktus

lietuviškus šokius Liudo Sagio pamokoje.

8 val. vakaro Dievo Motinos parapijos kavinėje vyks pažinties atnaujinimo vakarėlis. Prie užkandžių ir lengvos Rimo Strimačio-Bob Mayer orkestro muzikos šaskrydžio dalyviai turės progą praleisti vakarą senų draugų tarpe.

Visą šeštadienio popietę ir vakarą Dievo Motinos parapijos auditorijoje bus rodomos Grandinėls kelionių ir koncertų skaidrės ir filmai. Ruošiama nuotraukų paroda.

Sekmadienį, gegužės 25 d.

10 val. ryto Grandinėls nariai dalyvaus Dievo Motinos bažnyčioje, klebono Gedimino Kijausko laikomose mišiose.

3 val. p. p. Grandinėls koncertas Clevelando State University Main Classroom auditorijoje, 1983 East 24 St. Programos motto: — "Ne vieni metai — Ne vienas šokis".

Grandinėls vadovas Liudas Sagys ir grupės vaikų mokytojos Kristina Freudenberger ir Dalia Motiejūnienė surinko šion programon būdingiausias šokius, šoktus per daugelį ansamblio egzistavimo metų. Rita Kliorienė, jauna ir talentinga muzikė, paruošė programai muzikinę palydą, kuri susidės ne tik iš nuolatinų muzikantų. Talkon vėl ateis jos vadovaujamas Dievo Motinos parapijos choras, kurio darni daina leis atskleisti tikrą šokių nuotaiką ir charakterį.

6:30 v. v. įvyks paskutinis Grandinėls šaskrydžio renginys — iškilmingas ir nuotaikingas banketas Erdvioje Charter House viešbučio salėje, 24800 Euclid Avenue, Clevelande. Kokteiliai, vakarienė, šokiai ir žaidimai, grojant "Special Blend" septynių žmonių orkestrui, sugrąžins visus atvykusius ir čia Clevelande gyvenančius į prabėgusias jaunystės dienas.

Grandinėls šokėjai šypsosi Ohio Magazine fotografams 1968 metais.

Grandinėls Romoje įteikia Clevelando miesto raktą popiežiui Jonui Pauliui II 1984 metais.

Grandinėls Washingtone, prezidento inauguracijoje 1973 metais.

Grandinėls dabartinė muzikos vadovė Rita Kliorienė.

Grandinėls Australijoje prie garsiųjų operos rūmų Sidnėjuje 1978 metais.

Vakaras su Lukretia Stoica

Aurelija Balašaitienė

Šiais metais Clevelando Tautybių Tarnybos Centras, tūkstančiams ateivių palengvinęs pirmuosius žingsnius Naujojo Pasaulio labirintuose, švenčia savo darbo 70 metų sukaktį. Ta proga Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas nutarė pagerbti ilgametę Centro egzekutyvinę direktorę Lukretia Stoiką, populiarią, energingą rumunų kilmės veikėją, daug pasitarnavusią imigrantų labui.

I Gintaro svetainę balandžio 28 d. vakare susirinko gražus būrys lietuvių, ukrainiečių, vokiečių ir kitų tautybių atstovų. Pati garbės viešnia, atvykusi parodyti Detroito pagamintą filmą apie imigrantus, linksmi šnekučiavo su senais ir naujais pažistamais, nenujauzdama tikrojo vakaro tikslo.

Juozas Stempužis, vienas iš Tautybių Centro patikėtinių ir Lietuvių Namų direktorių, pakvietė visus susėsti ir pasivaikinti Kristinos Bičiūnienės pagamintais pietumis, pažadėdamas po pietų trumpą programą ir pastebėdamas, kad 'šio vakaro neužmiršime niekada', visus palikęs idomioje nežinioje. Kun. Gediminui Kijauskui sukalbėjus invokaciją, prasiėjo pietūs.

Po pietų Juozas Stempužis pristatė prie svečių stalo esančius asmenis: LB Kultūros Tarybos pirm. Ingridą Bublienę, Dievo Motinos parapijos kleboną kun. G. Kijauską, Tautybių Centro direktorę Lukretia Stoiką, Klubo patikėtinių tarybos pirm. Romualdą Bublį ir Lietuvos skaučių vyriausią vadovę bei Dirvos redaktorių atstovaujančią S. Gedgaudienę. Jis taip pat paminėjo svečių tarpe esančius iškilusius asmenis, jų tarpe apskrities kontrolierių Tim McCormic, naujos sovietų pogrindžio anekdotų knygos autorių Algį Rukšėną ir kitus.

Po to sekė Juozo Stempužio perskaityta įdomi 'Lukretia Stoikos tikroji istorija'. Klausantis puikiai paruoštos biografijos, iškyla vaizdas, iš kurio ryškėja tikrasis motyvas, ją skatinęs savo gyvenimą pašvęsti tiems, kurie ieškodami laisvės ir laimės keliavo į Naująją pasaulį, nepasiruošę jo gyvenimo komplikacijoms ir problemoms.

Gimusi Youngstown mieste, būdama penkerių metų ji neteko savo tėvo ir, motinos nutarimu, buvo laivu pasiųsta į Transilvanijos provinciją Rumunijoje pas dėdę. Ten jo globoje augo, brendo

ir mokėsi, laiškais palaikydama kontaktą su motina. Karui prasidėjus tas kontaktas nutrūko ir ji pradėjo savo motinos labai ilgėtis, nerimauti dėl tolimesnio likimo, slaptai sekdamas pasaulinius įvykius klausant BBC radijo transliacijų. Vos dviem savaitėms praėjus nuo karo pabaigos, pasiėmus savo iš slaptos vietos iškastą Amerikos pasą ir bakalaureatą (studijavo kalbas Rumunijoje), ji 1946 metais sugrįžo į JAV ir Western Reserve universitete tęsė studijas. Pa-

Balandžio 28 Lietuvių klubo vakaronėje pirmininkas R. Bublys įteikia plaketę Tautybių tarnybos centro egzekutyvinei direktorei Lucretijai Stoikai už jos daugelio metų pagalbą emigrantams. Vakaronės vaišes palaiminęs, įvykį stebi kun. G. Kijauskas, S. J. V. Bacevičiaus nuotr.

Lietuvių klubo vakaronėje su Tautybių centro egzekyvine direktore Lucretia Stoica: žurnalistė Aurelija Balašaitienė, pagerbtoji Lucretia Stoica ir PLB vicepirmininkė Milda Lenkauskienė. V. Bacevičiaus nuotr.

tyrusi apie Tautybių Tarnybos Centrą, ji visą savo energiją ir žinias nukreipė į pokario emigrantų problemas, per eilę metų užsitarnaudama įvairių institucijų pagarbą ir įvertinimą. Juozas Stempužis užbaigė, pakartotinai ją pavadindamas 'moterimi su perveriančiomis akimis'.

Garbės viešnia buvo matomai nustebinta ir sujaudinta. 'Iš kur gavai visą tą informaciją? Juk aš čia atvykau tik filmo demonstruoti!', buvo jos pirmoji reakcija.

'Man buvo tikra garbė ir privilegija rasti progą pasitarnauti naujesiems ateiviams ... Švenčiant Centro 70 metų sukaktį, negaliu nepastebėti, kaip aktyvūs ir puikiai organizuoti yra lietuviai. Jau 1914 metais susirinkęs būrelis miesto centre reikalavo, kad juos kas nors

paruoštų pilietybei ir padėtų mokytis anglų kalbos. 1916 metais YWCA įsteigė specialią komisiją, su tuometinio Clevelando mero Davis pritarimu. Laikui bėgant, 1953 metais buvo įsteigta speciali plačios apimties tarnyba, kurios pagrindinis uždavinys buvo padėti ateiviams rasti gyvenvietes, darbus ir mokytis anglų kalbos. Centras kreipėsi į plačią amerikiečių visuomenę, skatindamas svetingai priimti naujuosius imigrantus. Tame darbe lietuviai buvo labai aktyvūs, ypatingai lietuvių moterų sąjunga. Lietuviai buvo geriausiai susiorganizavusi tautinė grupė ir tokia liko iki šiai dienai'. Kalbėtoja dėkojo už netikėtą dėmesį sau ir sunkiai galėjo suvaldyti ašaras. Lietuvių Namų vardu Romas Bublys ir trijų Centro patikėtinių lietuvių var-

du Milda Lenkauskienė Lukretijai Stoikai įteikė plaketes

Pagaliau Juozas Stempužis pakvietė mūsų 'einšteiną' Edą Klimą demonstruoti filmą. Stebėjome puikiai techniškai paruoštą filmą, kuris deja, nei turiniu nei mintimi nepristatė tikrojo imigrantų įnašo į Amerikos gyvenimą. Veidai buvo ryškūs savo rasiniais bruožais, lengvai atpažįstami kaip juodosios rasės, žydų ortodoksų, azijatų, meksikiečių atstovai. Visi užsiima tautiniais šokiais, liaudies meno dirbiniais. Didžiausias laimėjimas parodytas vieno Detroito graiko, kuris iš pradžių kukliai pardavinėjo vienoje vietoje dešreles, o dabar jau tiek pralobė, kad turi net tris dešrelių parduotuves ... Kelias sekundes buvo rodomi lietuviški kalėdiniai šiaudinukai, italai su 'spaghetti' ir susidomėjimu opera ... Nors imigrantai sukūrė Ameriką tokią, kokia ji yra dabar -- išfilmo to negalima buvo matyti, paliekant juos gan primityvioje 'seno pasaulio' dvasioje be jokio ryšio su Amerika ar įnašo į ją, kuris yra nemažas visose meno ir mokslų srityse.

Po filmo buvo diskutuojamas jo turinys ir dalinamasi nuomonėmis, kurių tarpe būta ir tokių, kad 'amerikiečiai nori imigrantus tokius matyti'. Kaip gaila!

Įdomaus pokalbio metu su Lukretia Stoika patyriau, kad Centrą finansuoja 'United Way' rinkliava, įvairios fundacijos ir federalinė valdžia. Centras šiuo metu turi 12 tarnautojų, 22 kalbų 'banką' ir satelitinę šaką miesto vakarinėje dalyje ant 65-sios ir Detroito gatvių kampo.

Lietuvių klubo vakaronėje: Grandinėlės vadovas Liudas Sagys, Lucretia Stoica, Cleveland Press tautybių skyriaus redaktorė Eleonor Prech ir Aleksandra Sagienė. V. Bacevičiaus nuotr.

Lietuvių klubo vakaronėje: šio reportažo autorė Aurelija Balašaitienė, Tautybių centro egzekutyvinė direktorė Lucretia Stoica ir JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė. V. Bacevičiaus nuotr.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

**JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.**

NEOLITUANŲ SUEIGA

Praeitą sekmadienį, birželio 4 d. Lietuvių namuose įvyko Korp! Neo-Lithuania Clevelando padalinio sueiga, kurioje dalyvavo iš Florikos Korp! filisteris Ceza-
ris Modestavičius ir Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkė Kazė Brazdžionytė.

Nutarta suaktyvinti veiklą ir valdybą papildyti naujais nariais, įtraukiant D. Nasvytytę, A. Matulionį, A. Račinską, V. Staškų ir dr. V. Stankų.

Siūlyta į valdybą dar kviesti D. Grigaliūnaite, R. Variakojį, A. Garliauską ir kitus.

DĖMESIO
ABITURIENTAI!

JAV LB Ohio Apygardos valdyba susitarusi su šv. Kazimiero Lit. mokykla rengia š. m. gegužės 31 (šeštadienį), Dievo Motinos parapijos salėje abiturientų pagerbimą.

Baigę aukštesniąją mokyklą (High school) nedelsiant praneškite apie dalyvavimą pagerbime Vijai Bublytei telef. 481-8854.

Baigę aukštąjį mokslą — pranešti Audrai Nasvytytei telef. 289-6307.

• **PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.**

1986 M. GEGUŽĖS 17 D. 7 VAL. V. DIEVO MOTINOS PARAPIJOS SALĖJE rengiamas VAKARAS SU BIRUTE

Rašytoja, aktorė BIRUTĖ PUKELEVIČIŪTĖ skaitys savo kūrybos, žvelgs į scenos ir rašytojos darbą.

Maloniai kviečia visus atsilankyti — Ateities Klubas

Įėjimas: \$5,00, \$3.00.

Po programos — užkandžiai kavinėje.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GEGUŽĖS 11 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos Motinos Dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 16 D. — Nationalities Services Centro 70 metų sukakties balius, St. Josephat Astrodome salėje, 5720 State Road.

• GEGUŽĖS 16 D. — Nationalities Services Centro 70 metų sukakties balius, St. Josephat Astrodome salėje, 5720 State Road.

• GEGUŽĖS 17-18 D. Ateitininkų šeimos šventė.

• GEGUŽĖS 18 D. Šv. Jurgio lietuvių parapijos tarybos rinkimai.

• GEGUŽĖS 24, 25, 26 D. Grandinėlių šokėjų-muzikantų saskrydis ir koncertas.

• GEGUŽĖS 31 D. Abiturientų pagerbimas.

• BIRŽELIO 1 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų baigimas.

• BIRŽELIO 8 D. 4 v. p. p. LB Clevelando apylinkės metinis narių susirinkimas, Dievo Motinos parapijos salėje.

vo Motinos parapijos kavinėje. Bus perrenkama dalis valdybos.

• BIRŽELIO 14-15 D. Birželio minėjimas. Rengia Amerikos Lietuvių Taryba su estais ir latviais.

• BIRŽELIO 15 D. Onos Mikulskienės kanklių studijos mokinių koncertas.

• BIRŽELIO 16-22 D. — All Nations festivalis miesto centre, prie miesto valdybos rūmų.

• BIRŽELIO 22 D. Čiurlionio Ansamblio koncertas Dievo Motinos parapijos salėje.

• LIEPOS 6 D. Pensininkų klubo gegužinė.

• LIEPOS 27 D., sekmadienį, L.A.S. Clevelando skyriaus gegužinė N. Pr. Puškorių sodyboje, 8192 Town Line Rd.

• RUGPIŪČIO 3 D. Ramovėnų gegužinė prie ežero.

• RUGPIŪČIO 17 D. — Lietuvių klubo metinė gegužinė austrų sodyboje, 8636 Pekin Road, Russell Twp.

• RUGPIŪČIO 31 D. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero.

• RUGSĖJO 14 D. — Tautos Fondo parengimas.

• RUGSĖJO 20 D. Skaučių Neringos tunto "Vasarą palydinti" parengimas.

Toolmakers
Gage Makers
Gage Grinder Hand
TOP RATES. FULL
BENEFITS/OVERTIME
INCL. DENTAL AND
401/K PROGRAM.
Call 313-544-8181
IE & E INDUSTRIES INC.
(15-21)

Superior Savings ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas
- Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS
APDRAUSTA IKI \$100,000

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

Reg. sąskaitą. 'Super'
Share sąskaitą. Taupymo
certifikatus. I R A
sąskaitą.

SKOLINAME GERES-
NĖMIS IŠSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS

Asmeniniams reikalams.
Automobilių pirkimui.
Namų pagerinimui.
Namų pirkimams.

Parduodame Money Orders, Travelers Cheques, priimame
mokesčius už elektros, šildymo, telefono ir vandens
sąskaitas.

TAUPOS DARBO VALANDOS

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir
šeštadieniais: nuo 10:00 val. r. — 2:00 val. p. p.
Penktadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 7:00 val. vak.
adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.
Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

DIRVA

ALT S-GOS BOSTONO SKYRIAUS NAUJA VALDYBA

Š. m. balandžio 3 d. Bostone įvyko ALT S-gos Bostono skyriaus visuotinis narių susirinkimas, kuriame išrinkta nauja valdyba šios sudėties: pirm. J. Kapočius, vicepirmininkai Ed. Cibas ir J. Vaičjurgis, sekr. R. Veitas, išd. G. Ivaška, sekr. anglų kalbai A. Budreckis ir narys J. Rentelis.

Iš trijų skyriaus garbės narių yra likęs poetas Stasys Santvaras. Kiti du garbės nariai J. Kasmauskas ir J. Gaidelis jau mirę.

Susirinkimas buvo gausus ir darbingas. Iš esančių sąrašuose narių negalėjo atvykti tik vienas.

Iš Sąjungos seimą Los Angeles vyksta pirm. J. Kapočius ir vicepirm. J. Vaičjurgis.

• **ALT S-gos skyrių pirmininkai** prašomi pranešti Rūtai Sakienai (3430 Figueroa, Glendale, Ca., 91206, tel. (213) 681-4920) skyrių atstovų, vykstančių

į seimą, pavardes, kad registracijos komisija galėtų iš anksto paruošti registracijos kortelę, tuo išvengiant susigrudimo registracijos metu.

• **Vykstantieji į ALTS seimą** visais kelionių ir nakvinių reikalais prašomi kreiptis į Sąjungos vicepirm. V. Jonušienę "Amber Travel Service" 11745 SW Highland, Unit 8, Suite 3, Palos Heights, Ill. 60463. Tel. office (312) 448-7420, namų (312) 448-4520.

Inž. Antanas Mažeika, buvęs ALT S-gos pirmininkas, Marina del Rey, Ca., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol., linkėdamas sėkmės šiame sunkiame ir reikšmingame spaudos darbe. Ačiū.

• **Pabaltijo Moterų Tarybos** metinis susirinkimas įvyko š. m. balandžio 20 d. Estų namuose New Yorke. Svečių tarpe dalyvavo ir žodį tarė Pabaltijo valstybių atstovai. Kalbėjo estų kon-

sulas ir buvo sugiedotas jų tautos himnas, latvių konsulas ir sugiedotas jų himnas ir Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis ir buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Dalyvavo ir Pavergtų Europos Tautų pirmininkas.

Pagrindinė kalbėtoja buvo estų amerikiečių tautinės tarybos narė Mari-Ann Rikken. Ji nušvietė apie galimybes kovai prieš komunizmą laisvame krašte ir mūsų kraštų išlaisvinimą, kovoti nenuleidžiant rankų, išgelbėti ne tik mūsų kraštus, bet jau ir Ameriką. Po meninės dalies įvyko rinkimai ir sekančių metų pirmininke išrinkta perėmė pareigas lietuvė Aldona Noakaitė-Pintsch.

• **Arūnas Čiuberkis** New Yorko teatro jaunas aktorius, praves JAV LB Kultūros Tarybos šeštąją Premijų šventę Bostone gegužės 17 d.

• **Dr. Romas Dovydaitis**, Dalton, Pa., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

• **Leonas Petronis**, Dearborn Hts., Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. laikraščiui paremti. Ačiū.

• **LKVS Ramovė** Bostono skyrius, per išd. M. Dapkų, Dirvai paremti atsiuntė auką 50 dol. Ačiū.

• **Stasys šimoliūnas**, Detroit, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 18 dol. Ačiū.

• **Lietuvos Vyčių vidurio centro** apygardos suvažiavimas įvyks gegužės 16-18 d. d. Du Bois, Pa. Holiday viešbutyje. Bus svarstomas Dariaus ir Girėno pašto ženklų išleidimas.

Kitas suvažiavimas įvyks rugsėjo 26-28 d. d. Clevelande.

• **Kultūros židinyje** balandžio 20 d. Moterų Vienybė surengė Raimondo Lapo knygos "Ten ekrane sužibus" sutiktuves. Su knyga ir autoriu supažindino L. Adomkevičius iš Hartfordo. Buvo parodytas nepriklausomos Lietuvos filmas pagamintas Kazio Matuzo. Knygų daug išplatinta. Po to buvo vaisės.

Moterų Vienybės organizacija veikia nuo senų laikų. Dabartinė pirmininkė yra Elena Andriušienė įspūdingai renginį pravedusi.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS DEVYNIOLIKTOJO SEIMO, ĮVYKSTANČIO

1986 M. GEGUŽĖS MĖN. 24-25 D. D.

LOS ANGELES, CA.

DARBOTVARKĖ

Šeštadienis, gegužės mėn. 24 d.

8:00-10:00 Registracija.

10:00-12:00 Seimo atidarymas ir iškilmingas posėdis.

1. ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirm. R. Sakienės žodis.
2. Sąjungos pirmininko dr. L. Kriaučeliūno žodis ir garbės prezidiumo sukvietimas.
3. Himnai.
4. Invokacija.
5. Mirusiųjų pagerbimas — P. Buchas, s-gos valdybos vicepirmininkas.
6. Sveikinimai.
7. Paskaita: "Tarptautinė politika ir Lietuvos byla" — Vytautas Meškauskas.

12:00-1:30 Pietų pertrauka.

1:30-3:30 Darbo posėdis.

1. Seimo prezidiumo sudarymas.
2. Darbotvarkės priėmimas.
3. Seimo komisijų sudarymas:
 - a. Registracijos ir mandatų,
 - b. Nominacijos,
 - c. Nutarimų.
4. S-gos valdybos pranešimai:
 - a. Pirmininko — dr. L. Kriaučeliūnas,
 - b. Vicepirmininkės jaunimo reikalams — Vida Jonušienė,
 - c. Iždininko — V. Mastys.
5. Kontrolės komisijos pranešimas — O. Daškevičienė.
6. Diskusijos dėl pranešimų.

3:30-4:00 Pertrauka.

4:00-6:00 Darbo posėdis.

1. Paskaita: "ALT S-ga šių dienų lietuviškuose politiniuose vingiuose" — inž. J. Jurkūnas. Diskusijos.
2. Pranešimai:
 - a. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio — inž. Eug. Bartkus,
 - b. Amerikos Lietuvių Tarybos — P. Buchas,
 - c. Lietuvos Nepriklausomybės Fondo — E. Čekienė,
 - d. "Naujosios Vilties" žurnalo reikalui — red. A. Laikūnas. Diskusijos.

8:00 val. vak. BANKETAS — šv. Kazimiero parapijos salėje.

- a. Lietuvos gen. kons. A. Simučio pagerbimas,
- b. Meninė dalis — pianistė B. Smetonienė, sol. J. Čekanauskienė, akompanuojant pianistei A. Apeikytei,
- c. Vakariėnė,
- d. Šokiai.

Sekmadienis, gegužės mėn. 25 d.

10:30 Iškilmingos šv. Mišios — šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

12:00-2:30 Darbo posėdis.

1. Skyrių atstovų pranešimai.
2. Diskusijos dėl šių pranešimų.
3. Mandatų komisijos pranešimas.
4. Nominacijos komisijos pranešimas.
5. Rinkimai:
 - a. Sąjungos pirmininko
 - b. Valdybos narių,
 - c. Kontrolės komisijos narių,
 - d. Tarybos narių.
6. Nutarimų komisijos pranešimas ir priėmimas.
7. Klausimai ir sumanymai.
8. Seimo uždarymas.

2:30-3:30 Pietų pertrauka.

3:30-5:30 Vilties draugijos narių suvažiavimas.

6:00 Seimo dalyvių vakariėnė.

Priedas:

1. Gegužės mėn. 24 d., penktadienį, 7 val. vak. Lietuvių Tautiniuose Namuose susipažinimo vakaras.
2. Gegužės mėn. 26 d. (Memorial Day), pirmadienį, nuo 10:00 val. ryto gegužinė-pabendravimas ir posėdinių įspūdžių pasidalinimas p. R. Sakienės rezidencijoje, 3430 Figueroa Glendale, Ca. 91206, telef. (213) 681-4920.
3. Seimo posėdžiai vyksta Lietuvių Tautiniuose Namuose, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles, Ca. 90038, telef. (213) 669-9314.
4. Nakvynių viešbutis "Ramada Inn", 1160 North Vermont Ave., Hollywood, Ca. 90029, tel. (213) 660-1788 arba toll free 1-800-228-2828.

Pirmajai Pabaltijo Moterų Tarybos Pirmininkei ir Pirmajai Lietuvių Moterų Atstovei išeivijoje

A. A.

DR. MARIJAI ŽILINSKIENEI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jos dukrai IRENAI KUPREVIČIENEI su šeima, seseriai STEFAI RADZEVIČIŪTEI ir visiems giminėms ir artimiesiems.

Lietuvių Moterų Klubų Federacija
ir
Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių atstovės

A. A.

VERONIKAI VALAITIENEI

mirus, jos sūnui ALGIUI VALAIČIUI reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Žalgirio šaulių
kuopa

A. A.

MILDAI PETRUTYTEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame tėvus REGINĄ ir ALFONSA, seseris NORA, GITĄ ir močiutę dr. NORVAIŠIENĘ.

Donata ir Alfonsas
S a m u š i a i